LANDINFORMATION

Uzbekistan

– rätts- och säkerhetssektorn

Migrationsverket

MIGRATIONSVERKETS NYA FUNKTION FÖR LAND- OCH OMVÄRLDSANALYS

Den 1 maj 2019 inrättade Migrationsverket en ny funktion för land- och omvärlds-analys. Funktionen benämns Migrationsanalys och finns inom Migrationsverkets Nationella samordningsavdelning. Migrationsverkets system för landinformation, Lifos, fortsätter att vara den plats där rapporter publiceras.

LANDINFORMATION FÖR HANDLÄGGNING
AV MIGRATIONSÄRENDEN

Denna rapport är framtagen av Migrationsverket i enlighet med EU:s allmänna riktlinjer för framtagande av landinformation (2008). Rapporten innehåller landinformation avsedd för handläggning av migrationsärenden.

Rapporten bygger på noggrant utvalda informationskällor. Alla källor refereras med undantag för beskrivning av allmänt kända förhållanden.

Informationen i rapporten återspeglar inte Migrationsverkets ståndpunkt i en viss fråga och Migrationsverket har inte för avsikt att genom rapporten göra politiska eller rättsliga ställningstaganden.

Landinformation: Uzbekistan – rätts- och säkerhetssektorn

2020-02-05, version 1.0
Rapporten är utgiven av Nationella samordningsavdelningen, Migrationsanalys – Migrationsverkets funktion för land- och omvärldsanalys. Rapporten har publicerats i Migrationsverkets databas för landinformation, Lifos, © Migrationsverket (Swedish Migration Agency), 2020.
Publikationen kan laddas ner från http://lifos.migrationsverket.se

Innehåll

1 Inledning 4
1.1 Rapportens syfte, begrepp och metod 4
1.2 Det post-sovjetiska Uzbekistan 4
1.3 Informationsläget 5
2 Att förstå uzbekisk myndighets- utövning 6
2.1 En vidare förståelseram för myndighetsutövning inom rätts- och säkerhetssektorn 6
2.2 Arvet från Sovjettiden: en förtryckande polis 7
2.3 Arvet från Karimov-styret: en förtryckande och förövande polis 8
3 Reformarbetet under Mirzijojev 9
3.1 Reformernas innehåll 9
3.2 Reformernas kvalitet 12
3.3 Motiv och mål med reformerna 13
3.3.1 En nödvändighet för statens överlevnad 13
3.3.2 Maktkonsolidering eller demokratisering 14
3.3.3 Möjliga framtida statsmodeller 15
3.4 Reformernas systemiska motståndare 16
4 Rätts- och säkerhetssektorns aktuella funktionalitet 17
4.1 Det politiska systemet och dess institutioner 17
4.2 Polis 18
4.3 Åklagare 23
4.4 Domstolsväsendet 24
4.5 Ombudsmannen och andra institutioner 27
4.6 Försvarsadvokater 27
5 Slutsatser 28
Summary 31
6 Källförteckning 32
6.1 Elektroniska källor 32
6.2 Muntliga källor 38

1 Inledning

1.1 Rapportens syfte, begrepp och metod

Migrationsverkets funktion för migrationsanalys genomförde 2019 en granskning av uzbekiska asylärenden där resultaten visade att en majoritet av de sökande åberopade förföljelse från icke-statliga aktörer som grund för asylansökan. En eventuell bedömning av möjligheterna att åtnjuta myndighetsskydd i Uzbekistan aktualiseras på så vis i flertalet ärenden, samtidigt som tillgänglig information på temat inte finns i någon större omfattning. Följaktligen aktualiseras föreliggande rapport, vars syfte är att beskriva den uzbekiska statsförvaltningens funktionalitet inom rätts- och säkerhetssektorn.

Rapporten har avgränsats utifrån ett medborgarperspektiv på rätts- och säkerhetssektorn. Med andra ord behandlas de statliga funktioner som har identifierats som centrala för den enskilde och som utgör den främsta garanten för dennes möjligheter att tillgodogöra sig sina rättigheter. Mot bakgrund av ovan har det traditionella rättsväsendet, dvs. polis, åklagare och domstolar, identifierats som centrala aktörer. Även konstitutionella institutioner som utgör grunden för funktionaliteten i statsförvaltningen berörs översiktligt.

Rapporten presenterar en översiktlig analys av centrala institutioners kapacitet och integritet att utföra de uppgifter de har mandat och skyldighet till. Mot bakgrund av svårigheter vad gäller informationstillgången är detta emellertid inte en grundlig genomgång av den uzbekiska rätts- och säkerhetssektorn. Snarare är det en översiktlig studie av det pågående reformarbetet och dess utmaningar samt en ögonblicksbild av de centrala aktörernas funktionalitet.

Rapporten bygger på information som inhämtades i Tasjkent i december 2019 och aktuell skriftlig rapportering. Bland konsulterade källor återfinns bl.a. uzbekiska myndighetsföreträdare, representanter för internationella organisationer och utländska beskickningar. Samtliga muntliga källor, utöver uzbekiska myndighetsföreträdare, har anonymiserats av säkerhetsskäl.

1.2 Det post-sovjetiska Uzbekistan

Uzbekistan är Centralasiens folkrikaste stat med drygt 32 miljoner invånare. Sedan Sovjetunionens upplösning 1991 är landet självständigt. Från självständigheten till september 2016 styrdes landet av president Islam Karimov. Vid tidpunkten för Sovjetunionens upplösning var Karimov förstesekreterare för det uzbekiska kommunistpartiets centralkommitté. Karimov valdes till det självständiga Uzbekistans president 1991, konsoliderade sin maktposition under 1990-talet och kringgick konstitutionens begränsning om att en president endast kan väljas om en gång. Karimov-styret regerade landet enväldigt och åsidosatte systematiskt demokratiska fri- och rättigheter, vilket har resulterat i att den sekulära politiska oppositionen är helt marginaliserad och journalisters och civilsamhällets oberoende bevakning ytterst begränsad.[1]

En majoritet av Uzbekistans befolkning är sunnimuslimsk och islam har ett starkt fäste i landet. Efter det sekulära sovjetiska styret såg den post-sovjetiska perioden ett religiöst uppvaknande, men den statliga kontrollen av religiös aktivitet fortgick. Under denna period upprättades inofficiella moskéer och församlingar valde imamer som gjorde egna tolkningar av hur islam skulle praktiseras. Samtidigt kom en del muslimer att praktisera sin religion utefter en konservativ tolkning av islam. Efter att den sekulära oppositionen marginaliserats kvarstod islamistiska rörelser som ett av få alternativ för politiskt motstånd i Uzbekistan. Mot bakgrund

[1] Migrationsverket, *Lifosrapport: Uzbekistan - en introduktion (version 1.3)*, 2018-03-15, s. 11, url (Hämtad 2020-01-16).

av detta och grannländernas (Afghanistan och Tadzjikistan) problematik med våldsamma islamistiska grupperingar såg Karimov-styret det religiösa uppvaknandet som ett hot.[2]

Under 1990-talet följde en kamp mot icke-sanktionerad islam samtidigt som islamistiska grupperingar fortsatte att utvecklas. De mest uppmärksammade grupperna är Hizb-ut-Tahrir och Islamic Movement of Uzbekistan (IMU) vars mål har varit att omkullkasta Karimov-styret. IMU fördrevs till Afghanistan och Tadzjikistan varifrån de utförde flertalet attacker mot Uzbekistan.[3] Det politiska styrets svårigheter med att kontrollera denna sorts grupperingar, framförallt under 1990-talet, har förstärkt dess syn på islamistiska rörelser och tendenser som allvarliga hot.[4] Enligt Migrationsanalys uppfattning kvarstår denna syn idag och kan till viss del förklara det repressiva förhållningssätt de uzbekiska myndigheterna har gentemot religiös aktivitet.

Efter Karimovs död hösten 2016 valdes Sjavkat Mirzijojev, premiärminister sedan 2003, till president. Mizijojev betraktades under sin tid som premiärminister som kompromisslös och lojal med presidenten och det fanns därför inga höga förväntningar om förändringar i det politiska styret inför hans tillträde på presidentposten. Flera reformer har dock genomförts och statens järngrepp om befolkningen har lättat något under de senaste åren.[5]

1.3 Informationsläget

I tidigare rapportering om Uzbekistan (både från Migrationsanalys sida och i extern rapportering) har staten och dess företrädare analyserats ur ett perspektiv där de är förövande aktörer, med anledning av de svåra förhållanden som under lång tid har rått på människorättsområdet. Detta perspektiv är fortfarande relevant, men givet resultatet av ovannämnda granskning av uzbekiska asylärenden skiftas i denna rapport fokus på den uzbekiska staten och dess företrädare till att istället studeras som en potentiell beskyddare.

Människorättsläget i Uzbekistan har haft konsekvenser för informationstillgången. Sedan maktskiftet 2016 har situationen förbättrats något, men avsaknaden av ett egentligt civilsamhälle och oberoende media gör informationsbristen påtaglig. Migrationsanalys företog en utredningsresa till landet i december 2019 och kunde för första gången inhämta information på plats. Trots att statliga institutioner har öppnat upp för möten förblir de relativt slutna, vilket påverkar detaljrikedomen i inhämtad information. Slutenheten innebär därutöver att få icke-uzbekiska källor som har konsulterats annat än i relativa termer kan beskrivas som initierade. Exempelvis förmår flera källor lämna omdömen kring bakomliggande syften med det pågående reformarbetet och även i viss mån dess fortskridande, men saknar sådan kunskap att de övergripande kan redogöra för reformernas innehåll. Detta gäller i synnerhet reformer inom rätts- och säkerhetssektorn.

---

[2] Human Rights Watch (HRW), *Uzbekistan – Class Dismissed: Discriminatory Expulsions of Muslim Students*, 1999-10-30, url (Hämtad 2020-01-17).

[3] Rashid, Ahmed, *They're only Sleeping – Why militant Islamicists in Central Asia aren't going to go away*, The New Yorker, 2002-01-14, url (Hämtad 2020-01-17).

[4] Se exempelvis Cornell, Svante, Central Asia: Where Did Islamic Radicalization Go?, *Religion, Conflict, and Stability in the Former Soviet Union*, 2018, url (Hämtad 2020-01-27).

[5] Norge, Landinfo, *Respons. Usbekistan: Endringer på menneskerettighetsområdet*, 2019-12-20, s. 1-2, url (Hämtad 2020-01-20).

2 Att förstå uzbekisk myndighets-utövning

2.1 En vidare förståelseram för myndighetsutövning inom rätts- och säkerhetssektorn

I Migrationsanalys studier av staters rätts- och säkerhetssektorer operationaliseras vanligtvis begreppen *kapacitet* och *integritet* eftersom dessa svarar väl mot de migrationsrättsliga begreppen *vilja* och *förmåga* när en stats möjligheter att bereda skydd ska bedömas. Indikatorer kopplade till kapacitets- och integritetsbegreppen kan exempelvis vara organisatorisk struktur, legalt ramverk, utbildning, kunskap och resurser respektive förtroende och förekomsten av korruption och annan otillbörlig påverkan.

I fallet Uzbekistan föranleder svår informationsbrist och föränderliga förhållanden på grund av det pågående reformarbetet stora utmaningar i att inte bara korrekt förstå utan även förmedla en nulägesbild av funktionaliteten hos aktörerna inom den uzbekiska rätts- och säkerhetssektorn. Analyser av den uzbekiska rätts- och säkerhetssektorn präglas fortfarande starkt av bristen på data. Det är därför viktigt att betona att vi genom vår analys försöker återge övergripande tendenser på systemnivå. Ett möjligt sätt att göra detta på är att introducera ett antal begrepp som kan klargöra grundläggande mekanismer och skapa förutsättningar för att förstå utgångsläget och det pågående reformarbetet i landet.

För att förstå funktionaliteten hos aktörerna är det av vikt att skilja på statens *kapacitet* och statens *kvalitet*. Hanson och Sigman konstaterar att definitionen av statens kapacitet (eng. ”state capacity”) varierar och att det inte finns någon enhetlig användning av begreppet inom statsvetenskaplig forskning. Som en utgångspunkt introduceras definitionen ”the ability of state institutions to effectively implement official goals”. Denna definition exkluderar normativa aspekter av begreppet såsom vad staten bör göra och hur den bör göra det, och innebär också en distinktion mellan å ena sidan i vilken grad staten är förmögen att implementera sina beslut och å andra sidan hur prioriteringar görs och i vilken mån befolkningen kontrollerar eliter.[6]

Som en följd av denna grundläggande definition kan tre dimensioner, med inbördes beroenden, av en stats kapacitet identifieras: (1) Statens extraherande kapacitet (eng. ”extractive capacity”) handlar om förmågan att skapa intäkter till staten; ”…states must have the wherewithal to reach their populations, collect and manage information, possess trustworthy agents to manage the revenue, and ensure popular compliance with tax policy.”. (2) En stats tvångskapacitet (eng. ”coercive capacity”) är förknippat med statens våldsmonopol och relaterar till dess förmåga att bevara sina gränser, skydda mot externa hot, upprätthålla ordning och implementera beslut (eng. ”enforce policy”). (3) En stats administrativa kapacitet, slutligen, handlar om förmågan att utveckla policy, att producera och leverera offentliga varor och tjänster samt att reglera kommersiella aktiviteter.[7] I bedömningen av funktionaliteten hos aktörer inom rätts- och säkerhetssektorn är tvångskapacitet den dimension som är mest relevant att studera, men det bör understrykas att det finns starka beroenden till de andra dimensionerna.

I sin analys av den ryska polisen använder sig Taylor av en snarlik definition av statens kapacitet – dess förmåga att implementera sina beslut – men introducerar därutöver begreppet statlig kvalitet (eng. ”state quality”), som definieras av i vilken grad staten och dess representanter tjänar befolkningen och dess intressen. Uppenbara exempel på stater med hög kapacitet och

[6] Hanson, Jonathan K. & Sigman, Rachel, *Leviathan's Latent Dimensions: Measuring State Capacity for Comparative Political Research*, 2013, s. 1–3, url (Hämtad 2020-01-16).

[7] Ibid., s. 3–5.

kvalitet är liberala demokratier, medan stater med låg kapacitet och kvalitet är svaga eller fallerande stater (eng. "failed states"). Stater med hög kapacitet och låg kvalitet kan benämnas polisstater, där staten har förmåga att implementera sina viktigaste beslut effektivt, men tjänar sin(a) ledares intressen snarare än befolkningen.[8]

I resonemang kring hur en poliskårs kapacitet kan mätas introducerar Taylor vidare begreppen rutinuppgifter (att bekämpa brott) och implementeringen av exceptionella beslut (av repressiv karaktär).[9] Kopplat till kvalitetsbegreppet redogör Taylor för tre möjliga mål för polisen (man kan argumentera för att dessa mål inte enbart gäller polisen utan även andra rättsvårdande myndigheter) och relaterade polismodeller:

(1) *En beskyddande polis* som tjänar samhället genom att bekämpa brott och tillämpa lagen.
(2) *En förtryckande polis* för vilken den styrande maktens intressen är centrala. Polisen upprätthåller en politisk ordning och skyddar det politiska styret och andra eliter från interna utmanare.
(3) *En förövande polis* som i huvudsak tjänar sina egna intressen "by extracting rent from the population".[10]

De tre dimensionerna av en stats kapacitet samt en stats kvalitet i betydelsen vems intresse som tjänas (och de idealtypiska polismodellerna) är inte, i jämförelse med gängse kapacitet och integritet, på samma sätt applicerbara på en mikronivå, men kan vara användbara för att bättre förstå de styrkor och svagheter som identifieras på system- och aktörsnivå i en kapacitet- och integritetsanalys. Exempelvis kan integritetshotande faktorer såsom korruption och politisk påverkan som bedöms vara systematiska kopplas till modellerna förtryckande och förövande polis. Nedan följer en historisk genomgång av den uzbekiska polisens arv från Sovjetunionen och Karimov-styret utifrån denna förståelseram.

2.2 Arvet från Sovjettiden: en förtryckande polis

Polisen[11] under Sovjetunionens kommunistiska styre bar drag som på många sätt förknippas med en paramilitär organisation snarare än en poliskår. Polisen var en del av en inkräktande och ideologisk säkerhetsapparat – utöver att den ansvarade för reguljära polisiära uppgifter, hade den också i uppdrag att implementera repressiv politik och långtgående övervakning av befolkningen. Polisens verksamhet vilade på politisk indoktrinering och att tjäna statens ideologi var det övergripande målet. Utbildning och träning baserades på militär disciplin snarare än moderna polismetoder, vilket skapade en miljö där laglydighet byggde mer på rädsla än respekt och kommunikation.[12]

För att återkoppla till de teoretiska begreppen ovan kan Migrationsanalys på ett övergripande plan konstatera följande. Den sovjetiska polisen hade relativt hög kapacitet men låg kvalitet. Polisen ansvarade för reguljär brottsbekämpning men upprätthållandet av statens

---

[8] Taylor, Brian D., *State Building in Putin's Russia: Policing and Coercion after Communism*, 2013, s. 16–20.

[9] Ibid., s. 94–99.

[10] Ibid., s. 176–179.

[11] Eller *militsia* (милиция) som den benämndes i Sovjetunionen och i varierande grad i de efterföljande självständiga staterna. I Uzbekistan användes denna benämning fram till 2019, då den ersattes med inrikesmyndigheten (på ryska *орган внутренних дел*) (Tass, *В Узбекистане упразднили термин "милиция"*, 2019-05-24, url (Hämtad 2020-01-27)).

[12] Light, M., et al., *Policing following political and social transitions: Russia, Brazil, and China compared*, in: *Theoretical Criminology*, volume 19 (2), 2015.

ideologi var dess primära mål. Den modell som kan sägas bäst beskriva den sovjetiska polisen är den förtryckande polisen.

2.3 Arvet från Karimov-styret: en förtryckande och förövande polis

Den uzbekiska polisen och andra rättsvårdande myndigheter under Karimovs styre var i första hand föremål för rapportering som förövare av människorättsbrott. Analyser av exempelvis den uzbekiska polisens kapacitet att bedriva reguljärt polisarbete saknas, men att rättsvårdande myndigheter var instrumentella för det auktoritära politiska styret är enligt Migrationsanalys i sig indikativt och manifesterades på olika sätt.

Uzbekiska säkerhetsstrukturer bekämpade faktiska eller påstådda politiska hot.[13] Som en följd av detta var antalet fångar som dömdes på politiska eller religiösa grunder högt. Uppgifter om de politiska fångarnas antal byggde alltid på uppskattningar och varierade starkt. Human Rights Watch uppskattade 2015 att det fanns mellan 10 000 och 12 000 politiska fångar i landet. Andra källor var betydligt mer försiktiga i sina uppskattningar.[14] Aktörerna inom rätts- och säkerhetssektorn var inte oberoende. Den exekutiva makten var stark och domstolarna svaga i relation dels till denna, dels i förhållande till andra aktörer i rättskedjan.[15] Sovjetunionens upplösning och Uzbekistans självständighetsförklaring 1991 innebar inte några större förändringar i det maskineri som utgjorde rätts- och säkerhetssektorn. Den uzbekiska polisen, åklagarmyndigheter och domstolarna fortsatte verka i ett auktoritärt och centraliserat system där den exekutiva makten kontrollerade rättsväsendet. Åklagarmyndigheten innehade en framträdande roll i brottmål där domarnas roll i praktiken förminskades till att bekräfta åklagarens begäran i åtalen.[16] Tortyr användes rutinmässigt.[17] Rättsvårdande myndigheter hade bristande finansiering och bemanning.[18] Korruptionen var utbredd.[19] Sammanfattningsvis beskriver Bertelsmann Stiftung rättsvårdande myndigheter och maktministerier som privata företag med våldsmonopol under det politiska styret: "These economic enterprises function as arms of an oligarchic regime that forcefully extract profits from the middle class and suppresses both free economic competition and political dissent."[20]

Forskaren Rustem Urinboyev för i en artikel teoretiska resonemang kring att definitioner och många analyser, som utgår från staten och ser på korruption i termer av kleptokrati, girighet eller överlevnadsstrategi, är otillräckliga. Istället reflekterar korruption även informella normer och icke-monetära valutor såsom respekt, prestige, social status, solidaritet, tillit och släktskap. Efter en bakgrundsteckning av den post-sovjetiska tillbakagången för staten som välfärdsgivare presenteras resultatet av fältstudier på by-, mahalla[21]- och utvidgad-familjenivå.

---

[13] Migrationsverket, s. 11.

[14] Ibid.

[15] Utrikesdepartementet (UD), *Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i Uzbekistan 2015-2016*, 2017-04-26, s. 2, 5, url (Hämtad 2020-01-16).

[16] FN:s särskilde rapportör om domares och advokaters självständighet, *Preliminary observations on the official visit to Uzbekistan (19-25 September 2019)*, 2019-09-26, url (Hämtad 2020-01-16).

[17] United States Department of State (USDOS), *Country Report on Human Rights Practices 2015 – Uzbekistan*, 2016-04-13, url (Hämtad 2020-01-16).

[18] Migrationsverket, s. 15f.

[19] Open Society Foundations, *Tackling Corruption In Uzbekistan: A White Paper*, 2016-06-01, url (Hämtad 2020-01-16); Norge, Landinfo, *Respons. Usbekistan: Om muligheten til å «kjøpe seg fri» og muligheten til å forlate landet ved religiøs anklage*, 2017-03-23, s. 2, url (Hämtad 2020-01-16).

[20] Bertelsmann Stiftung, *BTI 2018 Country Report – Uzbekistan*, 2018, s. 6, url (Hämtad 2020-01-16).

[21] Det finns över 10 000 mahallor i Uzbekistan och de varierar i storlek, population och aktivitet. Genom en något förenklad definition kan mahallan sägas vara en institution som ansvararar för den lokala förvaltningen för ett bostadsområde, vanligtvis omfattande ett par tusen individer. Se exempelvis Sievers, Eric W, "Uzbekistan's Mahalla: From Soviet to Absolutist Residential Community Associations", i *Journal of International and Comparative Law*, 2002, url, s. 93-95 (Hämtad 2020-02-04)

Bland annat följande slutsats dras. Staten är bara en av flera "social associations" i Uzbekistan. Staten är sällan en aktör i samhället och möter starkt motstånd när den ska implementera policy och lag. Även om staten är stark i termer av infrastruktur och tvångskapacitet, har den mycket lite mening i vardagslivet på lokal nivå. Istället sker ett enormt, informellt utbyte av pengar, varor och tjänster genom okodifierade, socialt reproducerade informella regler.[22] Ett besläktat resonemang förs av Bertelmanns Stiftung: släktskap, lokala kopplingar, sub-etniska identiteter och regionala allianser, liksom nepotism, har utvecklats hos befolkningen som ekonomiska överlevnadsstrategier.[23]

Migrationsanalys hypotetisk slutsats är att de rättsvårdande delarna av den uzbekiska staten under Karimoveran hade låg kvalitet och en kapacitet som i vissa avseende var låg och i andra hög. Rapporterade resursbrister kan relateras till sviktande intäkter och därmed till den extraherande dimensionen av statens kapacitet (se avsnitt 2.1). Att den uzbekiska staten under Karimoveran kom att förlora i betydelse som leverantör av offentliga varor och tjänster och att människor i allt högre grad vände sig till andra auktoriteter, samt statens oförmåga att utveckla politik och förutsättningar för ekonomisk tillväxt,[24] kan relateras till den administrativa dimensionen av statens kapacitet. Den uzbekiska staten hade dock delvis en högre tvångskapacitet. Vad gäller polisen förefaller detta inte gälla rutinarbete, dvs. reguljär brottsbekämpning, utan snarare implementering av exceptionella beslut.

Såvitt gäller statens kvalitet, i synnerhet vad beträffar aktörerna inom rätts- och säkerhetssektorn, förefaller det enligt Migrationsanalys mening inte ha varit befolkningens eller samhällets intressen som i första hand har tjänats. Det väl rapporterade politiska förtrycket – den politiska oppositionen utraderades, medie- och civilsamhälle begränsades starkt och antalet politiska fångar var stort – och den utbredda korruptionen pekar snarare mot att statliga aktörer i högre grad tjänade det politiska styrets och sina egna intressen. Utvecklingen under Karimov ger således vid handen att polisen och andra rättsvårdande myndigheter utvecklades på så sätt att de fortsatte att vara förtryckande aktörer – de tjänade bara en annan politisk ledning än den sovjetiska – men även utvecklades till förövare (se avsnitt 2.1). Övergripande finns få tecken på att polis och andra aktörer primärt skulle ha varit beskyddande aktörer.

3 Reformarbetet under Mirzijojev

3.1 Reformernas innehåll

Sedan Mirzijojev tillträdde presidentposten för drygt tre och ett halvt år sedan har reformer på en rad områden deklarerats och initierats. Att få en översyn av reformernas egentliga innehåll är svårt då de består av en mängd presidentdekret och lagar.[25] Norska Landinfo hänvisar till en människorättsaktivist som uppger att Mirzijojev har introducerat mer än 2 000 nya lagar och förordningar sedan tillträdet.[26] Rättsakternas omfattande antal och det faktum att de inte

[22] Urinboyev, Rustam, *Everyday Corruption and Social Norms in Post-Soviet Uzbekistan*, Program on Governance and Local Development at the University of Gothenburg, 2019, url (Hämtad 2020-01-16)

[23] Bertelsmann Stiftung, s. 7.

[24] Lemon, Edward, *Mirziyoyev's Uzbekistan: Democratization or Authoritarian Upgrading?*, 2019, s. 4, url (Hämtad 2020-01-16).

[25] Anonym källa C, möte med företrädare i Tasjkent, Uzbekistan, 2019-12-03.

[26] Norge, Landinfo, *Respons. Usbekistan: Endringer på menneskerettighetsområdet*, 2019-12-20, s. 2, url (Hämtad 2020-01-20).

alltid finns tillgängliga och i vissa fall är motstridiga gör att även källor som bevakar reformarbetet på plats i landet menar att det är näst intill en omöjlighet att kartlägga reformarbetets egentliga innehåll.[27]

Även om ett antal nya lagar har antagits är det framförallt presidentdekret som hittills har utgjort reformernas grund.[28] Användandet av denna form av rättsakt kan påskynda en reformprocess eftersom det är ett effektivt sätt att dra uppmärksamhet till en fråga och är tacksamt nyhetsstoff.[29] Den frekventa användningen av presidentdekret i reformarbetet kan även ses som problematiskt då verkningskraften är svår att bedöma. Dekreten identifierar framför allt politiska prioriteringar och innehåller sällan implementeringsplaner. De behöver följas av lagstiftning.[30]

Nedan följer en tidslinje över reformprocessen. Med anledning av informationsläget är redogörelsen inte komplett men ger en översiktlig bild av de senaste årens reforminitiativ.

Reformarbetet av rätts- och säkerhetssektorn påbörjades redan under Mirzijojevs tid som interimspresident hösten 2016. Genom dekret i september och oktober adresserades frågor om behovet av omfattande reformer av rättsväsendet och antikorruptionsåtgärder.[31] Vid den här tidpunkten rådde en näst intill euforisk stämning i landet inför de förändringsmöjligheter som maktskiftet kunde tänkas medföra.[32] Den 21 oktober 2016 utfärdades dekretet ″Measures on further reforming the judicial system and strengthening the guarantees of reliable protection of the rights and freedoms of citizens″ som identifierar tre huvudsakliga prioriteringar: (1) att skapa ett genuint oberoende rättsväsen, (2) stärka garanten för medborgerliga fri- och rättigheter, och (3) öka rättsväsendets tillgänglighet (eng. ″access to justice″).[33] Strax därpå uttryckte Mirzijojev att det är dags för statliga organ att arbeta för folket och inte tvärtom, en formulering som har följt med reformarbetet likt en slogan.[34]

Ökad öppenhet för både omvärlden och den egna befolkningen tycks ha varit prioriterade områden under Mirzijojevs första tid vid makten. Åtgärder vidtogs för att förbättra frostiga relationer till grannländerna, lätta något på statens repressiva förhållningssätt till befolkningen och förenkla kommunikationen mellan staten och dess invånare.[35] ″Virtuella kontor″ upprättades där befolkningen kunde lämna klagomål, lyfta frågor eller förslag[36] och Mirzijojev genomförde flera besök till regionerna.[37] Det kommande året, 2017, utsågs till ″Year of dialogue with

[27] Anonym källa C, möte med företrädare i Tasjkent, Uzbekistan, 2019-12-03.

[28] Anonym källa B, möte med företrädare i Tasjkent, Uzbekistan, 2019-12-03.

[29] Ibid.

[30] Ibid.; Central Asia-Caucasus Institute and Silk Road Studies Program, *Judicial and Governance Reform in Uzbekistan*, 2018-03-05, s. 26, url (Hämtad 2020-01-16).

[31] Central Asia-Caucasus Institute and Silk Road Studies Program, s. 6.

[32] Anonym källa F, möte med företrädare i Tasjkent, Uzbekistan, 2019-12-05.

[33] Central Asia-Caucasus Institute and Silk Road Studies Program, s. 24; Regional Dialogue, *Substantial reforms in judicial and legal system are forthcoming*, 2016-10-22, url (Hämtad 2020-01-16).

[34] Tashkent Times, *"It is big time the government bodies serve the people, not vice versa" – Shavkat Mirziyoyev*, 2016-10-26, url (Hämtad 2020-01-16).

[35] International Crisis Group (ICG), *Uzbekistan: The Hundred Days*, 2017-03-29, s. i, 1, url (Hämtad 2020-01-21); Anonym källa A, möte med företrädare i Tasjkent, Uzbekistan, 2019-12-03.

[36] Anonym källa A; Kolybashinka, Nina, *Creating dialogue and citizen engagement – initial observations from Uzbekistan*, 2018-03-16, url (Hämtad 2020-01-16); Uzbekistan, The Permanent Mission of the Republic of Uzbekistan to the United Nations, *President's address warmed people's heart*, 2018-12-11, url (Hämtad 2020-01-16).

[37] ICG, s. 3.

the people".[38] Mirziyoyev utsågs till vinnare i presidentvalet den 4 december 2016 med 88,6 procent av rösterna.[39]

Fundamentala dokument för reformarbetet antogs inom två månader efter presidentvalet. Den 4 januari 2017 antogs en anti-korruptionslag[40] som följdes av ett dekret för ett nationellt anti-korruptionsprogram under 2017-2018.[41] I det senare dokumentet förutses skapandet av en nationell myndighetsöverskridande kommission mot korruption.[42] Den 17 januari 2017 presenterades en fempunktsplan för Uzbekistans utvecklingsstrategi för 2017-2021. Detta dokument tycks utgöra ramverket för reformerna. Vad gäller rätts- och säkerhetssektorn identifierades följande prioriteringsområden: (1) säkerställa rättsväsendets oberoende, domstolarnas auktoritet, och demokratisera samt förbättra rättsväsendet (2) säkerställa garanten för medborgerliga fri- och rättigheter, (3) förbättra administrativ lag, strafflag, civilrätt och affärsrätt, (4) förbättra det brottsbekämpande och brottsförebyggande systemet (5) stärka rättsstatsprincipen inom rättsväsendet, och (6) förbättra systemet med juridisk vägledning.[43]

Ytterligare ett grundläggande dokument för reformarbetet är ett presidentdekret utfärdat den 21 februari 2017 som föreslår åtgärder för att förbättra strukturen och effektiviteten inom rättssystemet.[44] Genom dekretet sammanfogades Högsta domstolen och Högsta ekonomiska domstolen till en gemensam institution med landets högsta rättsliga auktoritet.[45] Dekretet föreslog även skapandet av ett rättsligt råd (Supreme Judicial Council (SJC)) med uppdrag att utvärdera domares insatser och föreslå kandidater vid tillsättningen av domare.[46]

Den vidare utvecklingen inom reformerna av rätts- och säkerhetssektorn under 2017 och 2018 handlade om att stegvis konfrontera tunga maktstrukturer i form av åklagarmyndigheten, inrikesministeriet och säkerhetstjänsten.

Under ett möte med representanter från åklagarmyndigheten den 7 januari 2017 uttalande Mirzijojev behovet av att upprätta effektiv kontroll över myndigheten för att undvika att den fortsatt skulle betraktas som en repressiv institution.[47] Stora personal- och strukturförändringar följde. I ett tal från augusti samma år uppgav Mirzijojev att 80 procent av personalen hade bytts ut.[48] Inrikesministeriet genomgick liknande reformer med omfattande omorganisation och screening av personal.[49]

---

[38] Gazeta.uz, *2017 proclaimed Year of dialogue with people*, 2016-12-07, url (Hämtad 2020-01-16).

[39] Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *Mirziyaev Declared Winner Of Uzbekistan's Presidential Election*, 2016-12-05, url (Hämtad 2020-01-16).

[40] Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), *Anti-corruption reforms in Uzbekistan. 4th round of monitoring of the Istanbul Anti-Corruption Action Plan*, 2019-03-21, s. 40, url (Hämtad 2020-01-16).

[41] Tashkent Times, *President Mirziyoyev signs National Anti-Corruption Program for 2017-2018*, 2017-02-06, url (Hämtad 2020-01-17).

[42] Ibid.

[43] Tashkent Times, *Uzbekistan's Development Strategy for 2017-2021 has been adopted following public consultation*, 2017-02-08, url (Hämtad 2020-01-17).

[44] Central Asia-Caucasus Institute and Silk Road Studies Program, s. 31; Tashkent Times, *President Mirziyoyev decrees to merge Supreme and Supreme Economic Courts*, 2017-02-22, url (Hämtad 2020-01-17).

[45] Central Asia-Caucasus Institute and Silk Road Studies Program, s. 31.

[46] Ibid., Tashkent Times, 2017-02-22.

[47] Central Asia-Caucasus Institute and Silk Road Studies Program, s. 32; Tashkent Times, *President Mirziyoyev meets prosecutors on Saturday*, 2017-01-08, url (Hämtad 2020-01-07).

[48] RFE/RL, *Uzbek President: Prosecutors 'Are The Biggest Thieves'*, 2017-08-04, url (Hämtad 2020-01-07).

[49] Central Asia-Caucasus Institute and Silk Road Studies Program, s. 32; Eurasianet, *Uzbekistan: Police Shake-Up Part of Elite Struggle?*, 2017-04-12, url (Hämtad 2020-01-07).

Mirzijojev skapade många nyhetsrubriker under 2017 med vågade kritiska uttalanden om brister i statsstrukturen, bl.a. kallades åklagare för ”tjuvar”.[50] Den fruktade säkerhetstjänsten (SNB) lämnades dock utanför presidentens hårdföra kritik till en början (flera bedömare såg säkerhetstjänsten som ett av de största hoten mot det nya styret). År 2017 avslutades dock med att Mirzijojev höll ett fyra timmar långt tal till parlamentet där bland annat behovet av att reformera säkerhetstjänsten adresserades.[51] Den sista januari 2018 ersattes Rustam Inojatov som SNB:s chef, efter mer än två decennier på posten. Institutionen kuvades genom personell utrensning, minskade ansvarsområden och symboliska handlingar såsom bytet av myndighetens namn och flytten av dess arbetslokaler till utkanterna av Tasjkent.[52]

3.2 Reformernas kvalitet

Reformarbetet har onekligen haft en anmärkningsvärt hög takt och en fortsatt ambitiös reformanda har fortsatt in i 2019. Nyligen beslutade exempelvis presidenten om att samtliga lagar och normer som ger utrymme för korruption ska överses.[53] Den höga takten i reformarbete är en återkommande punkt som konsulterade källor uppmärksammar, dels som en styrka och ett mått på förändringsvilja, och dels som en hämmande faktor för reformarbetets kvalitet och implementeringsmöjlighet. Det politiska styret tycks ha ett angreppssätt där identifierade problem ska tacklas omedelbart och arbetet styras allteftersom. Långsiktighet i reformarbetet lyser på så sätt med sin frånvaro.[54] Enligt en källa har regeringen inte något intresse av långsiktiga mål och handlingsplaner och ger strategin för reformarbete som exempel, planen sträcker sig endast över fem år (2017-2021) och har ännu inte efterföljts av några strategiska dokument för framtiden.[55] Detta angreppssätt har tillämpats på bekostnad av bl.a. nya lagars kvalitet och reformernas implementering.[56] Många reforminitiativ har därför stannat på ett deklarativt stadium.[57] En källa menar att reformivern har initierat så många processer att det är praktiskt omöjligt att implementera, det skulle inte ens vara möjligt för bästa organiserade EU-land.[58]

Vissa källor beskriver dock ett litet skifte i reformarbetet från mitten av 2018 då regeringen tycktes komma till insikt om vikten av implementering, kvalitet och att systematisera arbetet med rättsakterna. Kvalitativa reformer har ökat på senare tid och nya lagar är mer implementeringsfokuserade än innan.[59]

Ännu är det för tidigt att se några hållbara resultat av reformarbetet i stort.[60] Men flera källor upplever en attitydförändring hos uzbekiska myndigheter där man är villig att be om

---

[50] RFE/RL, 2017-08-04.

[51] Eurasianet, *Uzbekistan: President Calls for Clipping Security Services' Wings*, 2017-12-22, url (Hämtad 2020-01-17).

[52] EurAsia Daily (EAD), *Resignation of Uzbek Security Service chief – end of all-mighty minister*, 2018-01-31, url (Hämtad 2020-01-17); RFL/RL, *Uzbek security body's elite forces returned to police*, 2018-02-05, översatt artikel hämtad från BBC Monitoring [betaltjänst] url (Hämtad 2020-01-17); European Parliaments Research Service (EPRS), *Uzbekistan comes in from the cold. A new era of reforms*, 2018-12-17, s. 3, url (Hämtad 2020-01-17); Ferghana News Agency, *Article looks at Uzbek leader's security policy*, 2019-09-10, översatt artikel hämtad från BBC Monitoring [betaltjänst], url (2020-01-17).

[53] Anonym källa A.

[54] Ibid., Anonym källa F.

[55] Anonym källa A.

[56] Ibid.; Anonym källa B; Anonym källa F; Anonym källa D, möte med företrädare i Tasjkent, Uzbekistan, 2019-12-03.

[57] Anonym källa A; Anonym källa F; Anonym källa D, 2019.

[58] Anonym källa A.

[59] Anonym källa F.

[60] Anonym källa G, möte med företrädare i Tasjkent, Uzbekistan, 2019-12-06.

hjälp från internationella aktörer. Trots att myndigheterna fortsatt är relativt slutna upplever flera källor att de i dagsläget har ett samarbete de bara kunde drömma om för tre år sedan.[61]

Rätts- och säkerhetssektorn är dock ett känsligt område och identifieras som svårt att reformera i jämförelse med exempelvis de tidiga ekonomiska reformerna som var populära och tidigt gav en märkbar effekt.[62] Reformerna av rättsväsendet kommer ta tid[63] och det finns en risk för reformtrötthet längs arbetets gång.[64] En källa beskriver nuläget som de första stegen på en förändringsprocess som behöver sträcka sig över generationer, och understryker vikten av att ha tålamod och inte rikta alltför hård kritik mot reformprocessen.[65] Under styrets första år såg internationella organisationer positivt på reformerna, men var motvilliga att verkligen uttala sig om reformprogrammet. I takt med att klimatet för att uttrycka sig kritiskt har förbättrats har ett ökat antal kritiska rapporter börjat komma – en paradox som är frustrerande för myndigheterna.[66]

3.3 Motiv och mål med reformerna

3.3.1 En nödvändighet för statens överlevnad

Vart Uzbekistan är på väg och vilka egentliga motiv som ligger bakom reformarbetet är svårbedömt. Konsulterade källor är inte samstämmiga och antar positioner på en skala som sträcker sig från att reformerna endast är en fasad[67] till att det finns en genuin målsättning om att förbättra situationen för den uzbekiska befolkningen.[68]

Trots konsulterade källors oenighet vad gäller motiv förenas de i bedömningen att reformarbetet var en nödvändighet för den uzbekiska statens överlevnad.[69] Med en svag ekonomi och frånvaron av nära bundsförvanter till följd av den diplomatiska isoleringen från omvärlden krävdes ett omtag för att Uzbekistan skulle kunna konkurrera i Centralasien.[70] Efter att ha haft en ledande ställning under sovjettiden kom Uzbekistan att bli ett av regionens fattigare länder efter upplösningen[71], med ett ekonomiskt system liknande sovjetisk planekonomi med hög inflation, omfattande handel på svarta börsen och ett ansträngt affärsklimat[72]. Stärkandet av ekonomin är en nyckelfaktor till reformarbetet[73] och strax efter maktskiftet 2016 vidtog Mirzijojev åtgärder för att liberalisera ekonomin, bl.a. genom att införa valutakonvertibilitet och lyfta barriärer för handel och internationella investeringar.[74] Det kan även argumenteras för att

---

[61] Anonym källa A; Anonym källa D, 2019; Anonym källa F.

[62] Anonym källa D, 2019; Anonym källa F; Anonym källa E, möte med företrädare i Tasjkent, Uzbekistan, 2019-12-04.

[63] Anonym källa E.

[64] CNBC, *Uzbekistan says it's on the road to reform, but some economists aren't convinced*, 2019-08-05, url (Hämtad 2020-01-17).

[65] Anonym källa E.

[66] Ibid.

[67] Anonym källa B.

[68] Anonym källa E; Anonym källa F.

[69] Europe - Central Asia Monitoring (EUCAM), *Uzbekistan opening up*, 2018-07-21, s. 13, tillgänglig på: url (Hämtad 2020-01-07).

[70] EPRS, s. 2.

[71] International Monetary Fund (IMF), *GDP per capita, current prices*, [odaterad], url (Hämtad 2020-01-20); Asian Development Bank (ADB), *Poverty in Uzbekistan*, [odaterad], url (Hämtad 2020-01-20).

[72] Utrikespolitiska institutet (UI), [betaltjänst], Landguiden, *Ekonomisk översikt*, 2019-11-20, url (Hämtad 2020-01-20).

[73] Anonym källa A; Anonym källa F; EPRS, s. 1; Norge, Landinfo, 2019, s. 1-2.

[74] World Bank, *World Bank CEO Expresses Support for Uzbekistan's Ambitious Reforms*, 2018-01-18, url (Hämtad 2020-01-20); Anonym källa A.

ekonomiska motiv ligger bakom andra reformer som inte är direkt förknippade med ekonomisk liberalisering, exempelvis reformerna av rätts- och säkerhetssektorn.[75] Den ekonomiska tillväxten är beroende av utländska investerare, som länge avskräckts från att placera kapital i landet på grund av dess omfattande korruption, den statliga närvaron i näringslivet och ett svårbegripligt samt föränderligt regelsystem.[76] Reformerna av bl.a. rättsväsendet är en nödvändighet för att förbättra affärsklimatet och locka utländska investerare.[77]

Trycket på den inhemska arbetsmarknaden är ett annat problemområde som flera reformer har haft som uttalat mål att komma till bukt med genom att skapa nya arbetstillfällen.[78] Enligt statlig statistik ligger arbetslösheten på omkring 9 procent, men enligt vissa källor rör det sig om åtminstone 30 procent. Varje år uppskattas kring 600 000-700 000 unga vuxna göra entré på arbetsmarknaden[79] och miljontals uzbeker arbetar utomlands.[80]

3.3.2 Maktkonsolidering eller demokratisering

Som tidigare nämnts skiljer sig konsulterade källors bedömning av reformernas bakomliggande motiv åt när det kommer till graden av genuinitet. Vissa källor antar starka positioner och menar att reformarbetet endast är en fasad för att locka investerare[81], andra är övertygade om att det rör sig om en genuin liberalisering.[82] De allra flesta är dock mer tveksamma och argumenterar för att de olika motiven inte nödvändigtvis utesluter varandra.[83]

Ur ett maktkonsolideringsperspektiv kan reformarbetet ses som ett sätt för Mirzijojev att stärka sin maktposition[84], dels genom att stärka regeringens legitimitet hos befolkningen och få myndigheterna att i vart fall framstå som inriktade mot att tjäna medborgarnas intressen, och dels genom att underminera konkurrenter inom den uzbekiska eliten.[85]

Det uzbekiska politiska styret och makteliten är sluten och ger mycket begränsad insyn i maktförhållanden och beslutsprocesser. Även om Mirzijojev kommer från systemet, kan det ha funnits ett behov för honom att underminera intressen som hotade hans maktposition.[86] Ett exempel på sådana åtgärder skulle kunna vara hanteringen av säkerhetstjänsten som växte till en omnipotent aktör under Karimov och som av flera bedömare ansågs vara ett av de största hoten mot Mirzijojevs styre vid maktskiftet.[87] Som tidigare nämnts inleddes år 2018 med vad som måste beskrivas som avpolletteringen av Inojatov, personell utrensning, byte av myndighetens namn, minskade ansvarsområden och en symbolisk flytt av arbetslokalerna till

---

[75] Anonym källa E; Anonym källa B.

[76] UI [betaltjänst], *Industri*, 2019-11-20, url (Hämtad 2020-01-20); Financial Times, *Once-repressive Uzbekistan begins a post-Karimov opening*, 2018-02-12, url (Hämtad 2020-01-20).

[77] Anonym källa E; Anonym källa B.

[78] Norge, Landinfo, 2019, s. 1-2; IMF, *Uzbekistan's Reforms: A New Equation for Inclusive Growth and Cooperation*, 2019-05-17, url (Hämtad 2020-01-20).

[79] Anonym källa A; IMF, 2019-05-17.

[80] Reuters, *Migrant workers' struggles push Uzbekistan to open up*, 2018-12-21, url (Hämtad 2020-01-20).

[81] Anonym källa B.

[82] Anonym källa E.

[83] Anonym källa A; Anonym källa D, 2019; Anonym källa G.

[84] Anonym källa B; Center for Eastern Studies (OSW), *Uzbekistan: the new president's consolidation of power*, 2017-05-10, url (Hämtad 2020-01-22).

[85] EPRS, s. 3; Foreign Policy Research Institute (FPRI), *Mirziyoyev's Uzbekistan: Democratization or Authoritarian Upgrading?*, juni 2019, s. 3, 6, 7, url (Hämtad 2020-01-20).

[86] EPRS, s. 3; FPRI, s. 3, 6, 7.

[87] Se t.ex. Migrationsverket.

utkanterna av huvudstaden.[88] Högt uppsatta tjänstemän som tidigare betraktats som oåtkomliga fängslades och åtalades för bl.a. maktmissbruk eller tortyr.[89] Samtidigt bygger Mirzijojev upp en ny institution, State Service of Presidential Security (SSPS), som stegvis har tilldelats arbetsuppgifter som överlappar eller konkurrerar med säkerhetstjänstens mandat.[90] Ferghana News Agency menar att SSPS, tillsammans med nationalgardet, förmodligen är en ny säkerhetstjänst som byggs upp och som presidenten kan förlita sig på i kontrast till säkerhetstjänsten. Ferghana News Agency ser risker med att säkerhetstjänstens repression av befolkningen endast kommer att övergå till en ny institution.[91]

Därtill tycks den uzbekiska politiska eliten stegvis bytas ut.[92] Flera viktiga positioner tillsätts med yngre personer, individer som är starkt förknippade med det tidigare styret men bedöms vara lojala[93] och personer som har en nära relation, inklusive släktskap, med Mirzijojev.[94] Bland annat är SPSS:s vice ordförande, Otabek Sjakhanov, presidentens svärson[95], och vice direktör för myndigheten för information och masskommunikation, Saida Mirzijojeva, är Mirzijojevs dotter.[96]

Upprensningen inom säkerhetssektorn och tillsättningen av unga och drivna individer till strategiska ledarpositioner kan också betraktas som positiva steg för att stärka respekten för mänskliga rättigheter i landet.[97] Flertalet bland konsulterade källor tror att det finns ett visst mått av genuin vilja bakom reformerna, men betonar att det inte handlar om demokratisering. Den genuina viljan att förbättra situationen på människorättsområden samspelar snarare med ekonomiska motiv där man vill att Uzbekistan betraktas som ett modernt och utvecklat land för att stimulera utländska investeringar i landet.[98] Presidents makt är fortfarande stark och den konstitutionella maktdelningen har ingen praktisk genomslagskraft[99], även om ett uttalat reformmål är att stärka parlamentets roll och öka den dömande maktens oberoende.[100]

3.3.3 Möjliga framtida statsmodeller

I Uzbekistans närområde finns flera statsmodeller som skulle kunna vara som målsättningar för förändringarna i landet. Reformarbetet uppstod utan några tydliga påtryckningar

---

[88] EPRS, s. 3; Ferghana News Agency, 2019-09-10.

[89] Ferghana News Agency, 2019-09-10.

[90] Ibid.; BBC Monitoring [betaltjänst], *BBCM Central Asia Watchlist for 9 September. Uzbek leader gives own security service more powers*, 2019-09-09, url (Hämtad 2020-01-20).

[91] Ferghana News Agency, 2019-09-10; BBC Monitoring [betaltjänst], *Highlights from Central Asian press websites 10 Sep 19. Presidential security service becoming Mirziyoyev's 'mini-army'*, 2019-09-10, url (Hämtad 2020-01-20).

[92] FPRI, s. 3.

[93] Gazeta.uz, *Controversial Uzbek ex-deputy premier promoted to governor*, 2019-10-26, översatt artikel från BBC Monitoring [betaltjänst], url (Hämtad 2020-01-20); Kun.uz, *Uzbek security official becomes head of religious committee*, 2019-09-02, översatt artikel från BBC Monitoring [betaltjänst], url (Hämtad 2020-01-20); BBC Monitoring [betaltjänst], *Highlights from Central Asian press, websites 13 Sep 19*, 2019-09-13, url (Hämtad 2020-01-20).

[94] Ibid.

[95] Ferghana News Agency, 2019-09-10.

[96] BBC Monitoring [betaltjänst], *Biography. Saida Shavkatovna Mirziyoyeva*, 2019-11-05, url (Hämtad 2020-01-20).

[97] EUCAM, s. 4.

[98] FPRI, s. 1; EPRS, s. 1; Anonym källa A; The Diplomat, *Uzbekistan: Reforms Underway, but Democracy Still Out of Reach*, 2019-08-07, url (Hämtad 2020-01-20); Anonym källa F; Anonym källa B.

[99] Bertelsmann Stiftung, kap. 3.

[100] Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE), *Reform agenda and role of parliament and parliamentary diplomacy highlighted in OSCE PA visit to Uzbekistan*, 2018-11-21, url (Hämtad 2020-01-21).

från andra aktörer i regionen eller internationella aktörer, vilket å ena sidan tyder på att reformviljan kommer inifrån och signalerar viss genuinitet, men å andra sidan inte ger några ledtrådar om vilken sorts statsmodell som är målet med reformerna. Även om framtiden är oviss understryker flera konsulterade källor att en återgång till det system som rådde under Karimov inte är ett möjligt alternativ. De reformprocesser som har initierats, och i vissa fall redan är en del av vardagen, är enligt flera källor en väg som inte går att styra om.[101]

Som nämnt menar flera bedömare att reformprocessen inte rör sig om en demokratisering av det uzbekiska styret. Snarare handlar det om vad som har beskrivits som en auktoritär modernisering/uppgradering av det politiska styret, vilket rymmer flera av synsätten som presenterats i kapitlen ovan: ett selektivt antagande av ekonomiska och politiska reformer görs i syfte att blidka befolkningens demokratiseringskrav, medan vinsterna som ett bejakande av globalisering och liberalisering ger i huvudsak tillfaller den befintliga eliten. Resultatet är ett mjukare auktoritärt styre som vilar på övertalning snarare än tvång.[102] Kazakstan och Kina förekommer som förslag i analyser av möjliga statsmodeller som ligger i linje med ovanstående resonemang.[103]

Det förekommer rapportering om att Uzbekistan vänder sig till flera olika stater för kunskapsdelning och att identifiera bäst praxis vid reformerna av rätts- och säkerhetssektorn. I en nyhetsartikel beskrivs ett omfattande utbyte mellan Kina och Uzbekistan i relation till reformeringen av det uzbekiska inrikesministeriet,[104] kinesisk polis håller bl.a. utbildningskurser för uzbekiska poliser.[105] Enligt en annan källa tittar Uzbekistan på nordiska länder och EU för att identifiera god praxis.[106]

3.4 Reformernas systemiska motståndare

Det befintliga systemet och dess inofficiella maktdynamik och korruption kan betraktas som det största hotet mot det nuvarande reformarbetet.[107]

På ytan stöttar politiker och högt uppsatta tjänstemän presidenten, men trots att det har skett en viss utrensning[108] finns tidigare makthavare kvar.[109] Aktörer med starka egenintressen arbetar för att bevara det gamla systemet och vill förmodligen få bort Mirzijojev från presidentposten.[110] Det är dock viktigt att betona att det är mycket svårt att få någon inblick i maktdynamiken bakom Uzbekistans politiska ridå och att många utvärderingar om den politiska utvecklingen därför stannar vid spekulationer.[111]

En källa menar att upprättandet av presidentgardet är ett tecken på att det finns krafter som arbetar för att underminera Mirzijojev och att presidenten förefaller vara medveten om detta.[112]

---

[101] FN:s särskilde rapportör om domares och advokaters självständighet; Anonym källa E.
[102] FPRI, s. 1; EUCAM, s. 6.
[103] EUCAM, s. 6; The Diplomat, 2019-08-07.
[104] The Diplomat, *Uzbekistan Looks to China for Policing Experience*, 2018-09-10, url (Hämtad 2020-01-20).
[105] Ibid.; Podrobna.uz, *Chinese police to hold training courses for Uzbek officers*, 2019-09-05, översatt artikel från BBC Monitoring [betaltjänst], url (Hämtad 2020-01-20).
[106] Anonym källa D, 2019.
[107] Migrationsverket, s. 9-10, 17-18; OSW, 2017-05-10.
[108] Anonym källa A.
[109] Anonym källa D, 2019.
[110] Anonym källa A.
[111] Migrationsverket, s. 9.
[112] Anonym källa A; Anonym källa B.

I en artikel av Europe Central Asia Monitoring (EUCAM) uppges att reformarbetet behöver leverera snabba fördelar för den uzbekiska eliten, annars finns en risk för att ett fortsatt reformarbete kommer stagnera. I artikeln påstås att det nuvarande styrets akilleshäl är den allians som har ingåtts med vissa korrupta individer inom regeringen till följd av klanrivalitetens logik – vilket kan vara en förklaring till att inga större framsteg har gjorts inom anti-korruptionsarbetet.[113]

4 Rätts- och säkerhetssektorns aktuella funktionalitet

4.1 Det politiska systemet och dess institutioner

Den uzbekiska konstitutionen innehåller flera fundamentala principer för den demokratiska republik den föreskriver.[114] Konstitutionens innehåll och den praktiska efterlevnaden överensstämmer dock inte på flera grundläggande områden.[115]

Presidenten ska enligt konstitutionen tillsättas i allmänna val för en femårsperiod med möjlighet till ett omval. President Karimov kringgick detta tidigt, genom särskild lagstiftning och dekret satt han kvar på posten från Uzbekistans självständighet 1991 fram till sin död 2016.[116] Presidenten innehar den högsta verkställande maken och med presidentposten medföljer stora maktbefogenheter och förhållandevis breda möjligheter att styra genom dekret. Presidenten är därtill överbefälhavare och kontrollerar säkerhetstjänsten.[117]

Parlamentet (Oliy majlis) består av två kammare och ska enligt konstitutionen vara statens högsta organ men har i praktiken en begränsad politisk roll. Allmänna val genomförs för att tillsätta 135 av 150 ledamöter i underhuset och för att tillsätta presidentposten. En egentlig opposition lyser dock med sin frånvaro, fem politiska partier finns registrerade och samtliga är trogna det politiska styret.[118]

Även om konstitutionen föreskriver maktdelning mellan presidentposten och parlamentet samt mellan den lagstiftande, exekutiva och dömande makten är maktdynamiken i det uzbekiska systemet att betrakta som vertikal snarare än horisontell. Systemet kan liknas vid en pyramid där presidenten och presidentadministrationen befinner sig högst upp. Vid sidan av den lagstiftande, exekutiva och dömande makten har presidentadministrationen intagit en informell fjärde maktposition som konkurrerar ut övriga institutioner.[119]

Den dömande makten ska vara separerat och självständigt från den exekutiva makten enligt författningen, men till följd av korruption och politiskt inflytande lyder den dömande makten snarare under den exekutiva.[120]

---

[113] EUCAM, s. 2, 6.

[114] UI [betaltjänst], *Politiskt system*, 2019-11-12, url (Hämtad 2020-01-20); Uzbekistan, The Permanent Mission of the Republic of Uzbekistan to the United Nations, *Constitution of the Republic of Uzbekistan*, [odaterad], url (Hämtad 2020-01-20).

[115] Ibid.

[116] UI [betaltjänst], 2019-11-12.

[117] Ibid.

[118] Ibid.

[119] Bertelsmann Stiftung, kap. 3.

[120] Ibid.

Uzbekistan rankas som ett av världens mest korrupta länder i Transparency Internationals Corruption Perceptions Index, där landet placeras på plats 158 av 180.[121] Men korruptionen genomsyrar inte endast statsapparaten utan är en integrerad del av det uzbekiska samhället.[122] I Urinbojevs studie dras slutsatsen att statens oförmåga att förse befolkningen med adekvat socialt skydd har skapat en situation där folk i allmänhet tvingas vända sig till informella maktinstitutioner för att "få saker gjorda". Vidare argumenterar studien för att vidtagna anti-korruptionsåtgärder har svårt att få genomslag eftersom kontexten kräver att anti-korruptionsarbetet även inkluderar stärkande av den socio-ekonomiska situationen och att alternativ skapas till de informella strukturer som har skapats i statens frånvaro.[123]

Det finns en anti-korruptionsagenda från regeringen, och under 2019 startades ett statligt program mot korruption.[124] Det finns även civilsamhällesorganisationer (NGO:er) som säger sig arbeta mot korruption, det rör sig dock inte om genuina NGO:er utan om organisationer som är initierade eller under stort inflytande av staten.[125]

Inom rätts- och säkerhetssektorn förekommer både stor- och småskalig korruption. Det är den senare varianten som regeringen adresserar i anti-korruptionsarbetet, det förekommer inte mycket diskussion om den storskaliga korruptionen. Den småskaliga korruptionen identifieras som det största hindret mot att kunna erbjuda offentlig service och området prioriteras, bl.a. har digitaliseringsåtgärder införts på vissa håll för att öka transparensen.[126]

4.2 Polis

Det uzbekiska inrikesministeriet är organiserat på central (nationell), regional och lokal nivå. Migrationsanalys har i skrivande stund inte tillgång till underlag över ministeriets organisation vars aktualitet vi bedömer som säkerställd[127], men på central nivå har det funnits, och finns med stor sannolikhet fortfarande, ett större antal direktorat. Exempel på sådana, enligt tidigare organisationsöversikter, är direktoratet för brottsutredningar, personaldirektoratet och direktoratet för juridiskt stöd.[128] I reformarbetet har mer personalresurser flyttats till de lägre nivåerna i den organisatoriska hierarkin, se mer nedan.

Redan i september 2016 undertecknade Mirizijojev, då tillförordnad president, en polislag som bl.a. reglerar polisers rättigheter, skyldigheter och arbetsmetod. Lagens ikraftträdande i mars 2017 satte punkt för en situation sedan Uzbekistan blev självständigt där polisens arbete endast styrts av interna och provisoriska regleringar.[129]

Såvitt känt för Migrationsanalys saknas det inom ramen för det pågående reformarbetet egentliga analyser av den uzbekiska polisens funktionalitet, i vart fall sådana som är offentliga. Detta bekräftas också från annat håll.[130] Uzbekiska myndigheters officiella bedömning av läget inom polisen uttrycks dock i ett presidentdekret från april 2017 ("On measures to funda-

---

[121] Transparency International, *Corruption Perceptions Index 2018*, [odaterad], url (Hämtad 2020-01-20).

[122] Urinbojev, s. 6.

[123] Urinbojev, s. 6.

[124] Anonym källa E.

[125] Anonym källa F.

[126] Anonym källa E.

[127] En organisationsskiss har tidigare funnits tillgänglig på inrikesministeriets webbsida www.mvd.uz. I skrivande stund fungerar dock inte sidan och på den uzbekiska regeringsportalen (www.gov.uz) länkas till www.iiv.uz som inte heller den fungerar.

[128] Se även BBC Monitoring [betaltjänst], *Police*, 2020-01-10, url (Hämtad 2020-01-27)

[129] Caravanserai, *Uzbekistan adopts first-ever law on police*, 2016-09-27, url (Hämtad 2020-01-20); Caravanserai, *Uzbekistani police reform law takes effect*, 2017-03-28, url (Hämtad 2020-01-20).

[130] Anonym källa B.

mentally raise the efficiency of the internal affairs bodies (police) to strengthen their responsibility for ensuring public order, protection of civil rights, freedoms and interests"). Enligt Tashkent Times redogörelse adresserar dekretet nio problemområden[131] som i flera avseenden är centrala för polisens kapacitet och integritet och till skillnad från en mängd andra detaljstyrande uttalanden och initiativ av symbolisk betydelse[132] adresserar problem som också uppmärksammas i internationell rapportering. Nyhetssidan Caravancerai uppger att dekretet innehåller 78 punkter som ska vara åtgärdade till 2021 och nämner att det adresserar samma nio problem som beskrivs av Tashkent Times.[133] Övergripande målsättning med reformerna av inrikesministeriet är, enligt Tashkent Times, att skapa en institution som tjänar folkets intressen och som erbjuder effektivt och kvalitativt stöd.[134] I praktiken kan det inte sägas att det rör sig om en fullfjädrad eller fullbordad polisreform. Det är snarare en pågående process.[135]

I presidentdekretet identifieras att det finns: (1) en avsaknad av tydlig uppdelning av arbetsuppgifter och funktionsansvar mellan nationell, regional och lokal nivå i organisationen, (2) en personalfördelning som innebär att vissa enheter är överbelastade och andra överbemannade, och (3) en bristande dialog med folket.[136] Vår tolkning är att dessa tre identifierade problemområden åtminstone delvis relaterar till varandra och kan kopplas till både kapacitets- och integritetsbegreppen. Det förefaller handla om en strävan mot att minska huvudkontorsöverbyggnad och att av kvalitets- och effektivitetsskäl flytta resurser närmare medborgarna.

Enligt inrikesministeriets företrädare har många reformer genomförts inom ministeriet under de senaste två till tre åren. Företrädaren fokuserar framför allt på förändringar som har inneburit att resurser förts över till lägre nivåer i hierarkin och uppger att 80 procent av personalen har flyttats ned i organisationen, till regionala och lokala direktorat, för att komma närmare medborgarna. Som exempel nämner företrädaren att det före reformerna fanns elva polisstationer i Tasjkent (en station i varje distrikt), medan det nu finns 73 sådana. På varje station arbetar 40 till 60 personer. På de nya stationerna finns enheter för pass, migration, brottsutredning, stöd till kvinnor och eftersökning av kriminella.[137]

En annan källa tycks dela den officiella bedömningen och betonar decentraliseringsinslagen i reformarbetet: inrikesministeriet beskrivs som en strikt hierarkisk och militärisk organisation där polischefen fortfarande är en politiker, men nu ges mer fokus på polisarbete och mer resurser på lokal nivå.[138]

Att flytta resurser närmare medborgarna kan delvis, rimligen, ses som ett sätt att adressera en förtroendekris. En källa slår fast att medborgarnas tillit till polisen är mycket låg och hänvisar till att det finns så många berättelser om illabehandling och tortyr.[139] Det finns fortfarande mycket stora problem i interaktionen mellan medborgare och aktörer inom rätts- och säkerhetssektorn på lokal nivå. Samma personer som var företrädare för inrikesministeriet under

---

[131] Tashkent Times, *President Mirziyoyev initiates Uzbek police reform*, 2017-04-11, url (Hämtad 2020-01-20).

[132] Presidenten har exempelvis kritiserat polisers fysiska status – "We have no need for an overweight police officer. How can they catch a criminal?" – och gett dem en deadline för att gå ned i vikt (RFE/RL, *Uzbek Cops Given Six Months To Get Fit For Duty*, 2019-03-04, url (Hämtad 2020-01-20)) och i Tasjkent har polisen i ett dekret förbjudits att "gömma sig bakom träd och andra objekt" i samband med trafikkontroller (BBC News, *Uzbek transport police banned from hiding behind trees*, 2018-03-15, url (Hämtad 2020-01-20)).

[133] Caravanserai, *Uzbekistan continues police reform following complaints*, 2017-05-05, url (Hämtad 2020-01-20).

[134] Tashkent Times, 2017-04-11.

[135] Anonym källa D, samtal via videolänk, 2020-01-31.

[136] Ibid.

[137] Uzbekistan, Inrikesministeriet, möte med företrädare i Tasjkent, Uzbekistan, 2019-12-04.

[138] Anonym källa D, 2019.

[139] Anonym källa A.

Karimov är det också nu och de har ännu inte lärt sig hur de ska agera – illabehandling av brottsmisstänkta m.m. fortgår. Förändringar sker mycket långsamt vilket förklaras av att administrationen är stor och omfattar många anställda.[140] En källa slår fast att tilliten till polisen, och offentliga institutioner i stort, är låg, även om den nu ökar.[141] En annan källa sammanfattar situationen enligt följande. Även om det på nationell nivå har antagits en policy som kan beskrivas som progressiv och även om ung professionell personal rekryteras, är människor fortfarande motvilliga att interagera med polisen på lokal nivå.[142]

Även om polisövergrepp fortskrider och allmänhetens förtroende för polisen och andra statliga institutioner fortfarande är mycket lågt, lyfter flera källor fram att en viktig skillnad mot tidigare förhållanden är att människor nu vågar yttra sig; enligt en källa pratar människor idag om illabehandling och maktmissbruk[143], medan en annan källa beskriver det som att människor i någon mån kan prata om problem på människorättsområdet[144]. Relaterat kan konstateras att det numera är möjligt för media att anta en mer kritisk roll och rapportera om övergrepp.[145]

En källa uppger följande avseende brottsoffers anmälningsbenägenhet. Huruvida hotade/brottsutsatta personer vänder sig till polisen beror på vilken typ av konflikt det rör sig om, vem man själv är och vem som hotar. Korruption och personliga kopplingar påverkar. Det finns en osäkerhet kring om man kommer att få hjälp av polisen och polisanmälan kan också innebära att en konflikt intensifieras. Källans bedömning är att de flesta inte vänder sig till polisen vid hotsituationer.[146] Enligt en annan källa är benägenheten att anmäla brott till polisen låg, vanligtvis vänder sig brottsoffer till sin mahalla som en första instans. Människor försöker undvika att vända sig till polisen eftersom det kan leda till ytterligare problem. Enligt källan är det vanligt förekommande att förövaren antingen hotar brottsoffret som polisanmält, eller betalar pengar till brottsoffret för att inte fullfölja sin polisanmälan. En avgörande fråga vid anmälan av ett brott är den huruvida polisen startar en brottsutredning. För polisen är uppklarningsmöjligheten en viktig faktor – om ett brott bedöms vara svårutrett tenderar polisen att inte inleda en utredning. Tendensen kan kopplas till det system för utvärdering av polisers prestationer som tillämpas (se nedan).[147]

I fall av våld i hemmet är det en annan källas bedömning att brottsoffers benägenhet att vända sig till polisen är ännu lägre. Istället vänder sig offer till informella institutioner/strukturer samt till mahallor.[148] En annan källa för ett liknande resonemang. Det finns en obenägenhet hos offer att anmäla fall av våld i hemmet, och även en obenägenhet hos polisen att ta emot sådana anmälningar. Samma företrädare ser mot denna bakgrund, men även med beaktande av att det skett viss utveckling i form av en jämställdhets- och en våld-i-hemmet-lag, ett behov av att utbilda åklagare och polis på temat.[149]

I presidentdekretet identifieras det även som problem att polisen (4) är reaktiv och inte proaktiv och att den måste arbete mer förebyggande, (5) brister i sitt skydd av ungdomar från

[140] Anonym källa E.
[141] Anonym källa F.
[142] Anonym källa D, 2020
[143] Anonym källa A.
[144] Anonym källa F.
[145] Anonym källa D, 2019.
[146] Anonym källa F.
[147] Anonym källa D, 2020
[148] Ibid.
[149] Anonym källa D, 2019.

destruktiva idéer, såsom terrorism och religiös extremism, och (6) har en brist på modern utrustning.[150] Migrationsanalys tolkning är att dessa områden relaterar till metod- och utrustningsfrågor (dvs. kapacitetsrelaterade faktorer), men att det även finns en tydlig koppling till de problemområden som redogörs för ovan. Företrädaren för inrikesministeriet uppger att det idag finns två brottsförebyggande polisinspektörer per mahalla. Företrädaren använder begreppet "profylactic inspectors", vår tolkning är att dessa är poliser vars främsta uppgift är att arbeta brottsförebyggande. Tidigare ansvarade en brottsförebyggande polisinspektör ensam för två mahallor. Det finns även brottsförebyggande polisinspektörer som arbetar med att förhindra våld mot kvinnor och som samarbetar med mahallor samt brottsförebyggande polisinspektörer som arbetar med socialt utsatta minderåriga. Också dessa samarbetar med mahallor samt med skolor. Personal som arbetar med stöd till kvinnor består uteslutande av kvinnor.[151] Enligt en källa handlar det om att humanisera polisen, vilket inkluderar strukturella förändringar (se ovan om resursöverföring till lokal nivå) men även förändrade arbetssätt i form av brottsförebyggande arbete och förtroendeskapande aktiviteter på lokal nivå. Ministeriet har inrättat tjänster som brottsförebyggande polisinspektörer och övar på sociala färdigheter. Kompositionen av personalstyrkan beskrivs som en utmaning – det finns få kvinnor inom polisen och det finns behov av att integrera ett genusperspektiv i arbetet.[152] Enligt samma källa har polisen blivit mer aktiv i sitt brottsförebyggande arbete. Även den fortsatt starka synliga polisnärvaron har en brottsförhindrande effekt.[153]

Slutligen problematiserar presidentdekretet: (7) förekomsten av mutor och maktmissbruk inom inrikesministeriet, (8) ytlig hantering av klagomål, avsaknaden av analys av problem som lyfts, samt (9) avsaknaden av ett effektivt anmälningssystem av statstjänstemän inom inrikesministeriet.[154] Migrationsanalys finner att dessa områden tydligt relaterar till polisens bristande integritet och begränsade möjligheter att utkräva ansvar.

Inom polisen liksom andra statliga institutioner finns såväl stor- som småskalig korruption.[155] OECD hänvisar i en omfattande rapport om anti-korruptionsreformer till en statlig undersökning av korruption inom olika sektorer av det offentliga Uzbekistan. Enligt denna, och avseende inrikesministeriet, uppfattar drygt 12 procent av respondenterna att korruptionen är vitt utbrett ("widely spread"), medan knappt 37 procent uppfattar att korruption är utbrett lokalt ("spread in some places"). Drygt 25 procent bedömer att korruption inte är utbrett ("not spread") och drygt 25 procent anser att frågan är svår att besvara. Korruption inom såväl åklagar- som domstolsväsendet anses av respondenterna vara utbredd i större omfattning, och de mest korruptionsdrabbade sektorerna bedöms sjukvårds- och utbildningsinstitutioner samt rekryteringsprocesser vara.[156]

En källa menar att det finns ett stort behov av utbildning av poliser vad gäller transparens och ansvarsutkrävning.[157]

Enligt en annan källa har poliser dömts och fängslats för småskalig korruption men det saknas en mer omfattande antikorruptionsagenda inom polisen. Företrädarna utvecklar resonemanget med att det är den småskaliga korruptionen som regeringen vill bekämpa eftersom detta identifieras som det största problemet för att kunna erbjuda människor service. Det förekommer däremot inte mycket diskussion om storskalig korruption. Det finns ingen extern

[150] Tashkent Times, 2017-04-11.
[151] Uzbekistan, Inrikesministeriet.
[152] Anonym källa D, 2019.
[153] Anonym källa D, 2020.
[154] Tashkent Times, 2017-04-11.
[155] Anonym källa F.
[156] OECD, s. 36.
[157] Anonym källa D, 2019.

kontrollfunktion av polisen men sociala medier har blivit ett informellt forum för kontroll där människor uttrycker missnöje m.m.[158]

Enligt FN:s kommitté mot tortyr rapporteras det att tortyr och illabehandling fortsatt begås rutinmässigt, framför allt för att framtvinga erkännanden eller information i brottsutredningar.[159] Här bör noteras att kommittén inte gör någon distinktion mellan polis och säkerhetstjänst. De exempel på tortyr som Human Rights Watch i januari 2020 uppmärksammar i sin årsrapport avseende förhållandena i Uzbekistan 2019[160] berör uteslutande säkerhetstjänsten. I amerikanska utrikesdepartementets senaste rapport om människorättsläget från 2018 beskrivs dock bruket av tortyr som rutinmässigt och synes inkludera både polis och säkerhetstjänst. Utöver att tortyr används i syfte att tvinga fram erkännanden eller information, uppges att det även sker i ekonomiskt korrupt syfte. Enligt samma rapport är straffriheten för företrädare som begår människorättsbrott utbredd, men den uzbekiska regeringen har vidtagit åtgärder som adresserar problemet och ett antal exempel på företrädare som dömts till långa fängelsestraff ges.[161] Kommittén mot tortyr noterar i och för sig presidentdekret och genomförda lagändringar som ska minska incitamenten för användning av tortyr, men kritiserar att uzbekiska myndigheter inte samlar in data som skulle göra det möjligt att mäta om dessa förändringar har något effekt. Vidare uppmärksammar kommittén rapporter om att åklagare och domare tenderar att bortse från och vägra att utreda uppgifter om tortyr. I sammanhanget kritiserar kommittén även att uzbekiska myndigheter inte har delat data kring hur många åtalade personer som friats från alla misstankar efter att tortyranklagelser bekräftats. Enligt kommittén ökade antalet tortyranmälningar som kom in till åklagarmyndigheten tiofaldigt mellan 2017 och 2018, medan antalet fall av företrädare som åtalades för tortyr inte ökade proportionerligt. Kommittén uppmärksammar att en utredningsavdelning underställd inrikesministern har grundats, men ifrågasätter dess effektivitet baserat på det låga antalet åtal.[162] I sammanhanget kan noteras att Uzbekistans vice chefsåklagare i december 2019 uttalade att de åtgärder som vidtas för komma till bukt med tortyr av brottsmisstänkta och i fängelser inte kommer få omedelbar effekt: ”It is too late to re-educate law-enforcement personnel around my age now. It is very difficult. We can only punish them and purge the system of them. But if we educate our children, future prosecutors and investigators, starting from the age when they go to kindergarten, God willing, in 20-25 years we will have personnel who will not use torture at all.”[163]

Såvitt känt för en konsulterad källa har ingen screeningprocess eller liknande genomförts av personalen inom inrikesministeriet under senare år.[164]

En källa identifierar inrikesministeriets system för att utvärdera polispersonalens prestationer som en viktig förklaring till den utbredda förekomsten av korruption, illabehandling och motvilja att initiera utredningar av svårutredda brott, och implicit, det oförändrade utvärde-

---

[158] Anonym källa F.

[159] FN:s kommitté mot tortyr, *Concluding observations on the fifth periodic report of Uzbekistan*, 2020-01-14, s. 2-3, url (Hämtad 2020-01-27).

[160] HRW, *Uzbekistan. Annual report on the human rights situation in 2019*, 2020-01-14, url (Hämtad 2020-01-27).

[161] USDOS.

[162] FN:s kommitté mot tortyr, s. 2-3.

[163] BBC Monitoring [betaltjänst], *Uzbek senior prosecutor says torture not to end overnight*, 2019-12-12, url (Hämtad 2020-01-07).

[164] Anonym källa D, 2020

ringssystemet som delförklaring till den fortsatta förekomsten av korruption, tortyr och illabehandling inom inrikesministeriet.[165] Systemet förefaller vara snarlikt det ryska inrikesministeriets motsvarighet som går under den informella benämningen *palochnaya sistema*[166] (палочная система). I sammanhanget bör beaktas att samma källa som uppmärksammar utvärderingssystemet även bedömer att den uzbekiska polisens kapacitet att inhämta annan bevisning än brottsmisstänktas erkännanden är låg.[167]

4.3 Åklagare

Åklagarmyndigheten har en historia av att ha varit en av rättsväsendets mäktigaste institutioner[168] och präglas av en hierarkisk militär struktur[169] (nyligen beslutades att åklagare inte längre ska bära uniform – något som kan ge indikationer om maktbalansen i en uzbekisk rättssal).[170] Myndigheten har en övervakande funktion av rättsväsendets arbete som är baserad på en sovjetisk modell, vilken inte är förenlig med principer om maktdelning. Åklagarmyndigheten har en framträdande roll i brottmål där domarnas roll i praktiken har reducerats till att bekräfta åklagarens begäran i åtalen.[171] FN:s särskilde rapportör beskriver hur försvarsadvokaternas roll i detta system, i bästa fall, har varit rent dekorativ.[172]

Åklagare tillsätts av riksåklagaren (eng. ″Prosecutor General″) för en tjänstgöringsperiod omfattande fem år. Riksåklagaren i sin tur är politiskt tillsatt.[173]

Åklagarnas alltför starka roll kvarstår i dagsläget.[174] I en rapport uppmärksammar OECD flera områden där åklagarmyndigheten har alltför stort inflytande, vilket i sin tur hotar domstolarnas självständighet. Åklagarnas tillsynsmandat är en punkt. Enligt rapporten motiveras arbetsuppgiften från uzbekisk sida med att domslutens korrekthet säkras. Under 2018 upphävdes eller ändrades flera domslut efter att åklagare hade upprättat en protest. Enligt OECD kan möjligheterna för felaktiga domar inte motivera denna typ av tillsynsmandat där åklagare som utan några tidsrestriktioner kan protestera mot domslut utanför den ordinarie processordningen, även när domar har vunnit laga kraft.[175] Enligt uppgifter i rapporten förekommer situationer där åklagare sätter press på domare som gör självständiga bedömningar som går emot åklagarmyndighetens linje, exempelvis vid vissa frikännanden. Det förekommer exempelvis att åklagare protesterar mot frikännanden genom att bl.a. hänvisa till individens brottshistoria.[176] OECD föreslår att den övervakande funktionen hos åklagarmyndigheten avskaffas eller begränsas i möjligaste mån, och att detta mandat ska överlåtas till institutioner så som ombudsmannen (se avsnitt 4.5).[177]

Riksåklagaren deltar i Högsta domstolens plenum[178] och är den primära initiativtagaren till lagstiftningsreformer inom rättsområdet istället för Högsta domstolen eller andra rättsliga

---

[165] Ibid.
[166] McCarthy, L.A., The Day-to-Day Work of the Russian Police, *Russian Analytical Digest* Nr. 151, 2014-06-30, s. 6, url (Hämtad 2020-02-03).
[167] Anonym källa D, 2020
[168] Central Asia-Caucasus Institute and Silk Road Studies Program, s. 32.
[169] Anonym källa D, 2019; OECD, s. 98.
[170] Anonym källa A.
[171] FN:s särskilde rapportör om domares och advokaters självständighet; Anonym källa F.
[172] FN:s särskilde rapportör om domares och advokaters självständighet.
[173] Ibid.; FN:s kommitté mot tortyr, s. 8.
[174] FN:s kommitté mot tortyr, s. 8; OECD, s. 98.
[175] OECD, s. 98.
[176] OECD, s. 96.
[177] Ibid., s. 10-11.
[178] Ibid., s. 98.

organ.[179] Denna uppgift hos riksåklagaren ifrågasätts från flera håll, dels då det ger ett uppenbart utrymme för inflytande över domstolarna[180], och dels för att riksåklagarens mandat överskrider lagstiftarens.[181]

I slutet av december 2019 antogs ändringar i lagen om åklagarmyndigheten vad gäller ansvarsutkrävande. En klausul i artikel 49 togs bort, vilken förordade att frågan om en åklagares ansvarsskyldighet för ett administrativt eller disciplinärt brott skulle avgöras av en senior åklagare.[182] Det saknas dock ett uppdaterat system för att utvärdera åklagares prestationer, och OECD efterfrågar en lag med tydliga grunder för disciplinärt ansvarsutkrävande.[183]

I reformarbetet har åklagarmyndigheten mött stora förändringar vad gäller intern struktur och personal.[184] Riksåklagarposten har bytts ut vid flera tillfällen till följd av anklagelser om korruption eller maktmissbruk.[185] I mars 2019 utfärdades ett presidentdekret som förordade att myndigheten skulle minska sin personal med 23 procent. Detta ledde till att 1 198 åklagare, inklusive bl.a. två vice riksåklagare, fick lämna sina tjänster.[186] Åklagarmyndighetens företrädare menar att det finns en genuin vilja att förbättra myndigheten och en självmedvetenhet om att det finns brister som behöver åtgärdas.[187] De personer som har övertagit mer seniora positioner inom myndigheten beskrivs även från annat håll som hängivna reformarbetet.[188]

Åtgärder har vidtagits för att stärka kompetensen bland åklagare. Från att ha erbjudit mindre kurser inom myndigheten har en akademi etablerats.[189] Akademin ska bland annat erbjuda en åklagarutbildning omfattande två till tre år, en sex månader lång specialiserad utbildning för seniora åklagare och en en-månads repetitionskurs som ska erbjudas åklagare vart tredje år.[190]

4.4 Domstolsväsendet

Domstolsväsendet i Uzbekistan består av följande domstolar:

- Konstitutionsdomstolen
- Högsta domstolen
- Militärdomstolar
- Regionala civilmålsdomstolar, Civilmålsdomstolen i republiken Karalkalpakstan och Tasjkents civilmålsdomstol (totalt 14)
- Regionala brottmålsdomstolar, Brottmålsdomstolen i republiken Karalkalpakstan och Tasjkents brottmålsdomstol (totalt 14)

---

[179] Ibid, s. 97; Anonym källa D, 2019.

[180] OECD, s. 97.

[181] Anonym källa F.

[182] Gazeta.uz, *Immunity guarantees reduced for Uzbek prosecutors, secret police*, 2019-12-25, översatt artikel av BBC Monitoring [betaltjänst], url (Hämtad 2020-01-22); Tashkent Times, *Immunity of prosecutors, security service officers to be cut*, 2019-12-15, url (Hämtad 2020-1-20).

[183] OECD, s. 1 ff.

[184] Central Asia-Caucasus Institute and Silk Road Studies Program, s. 7, 32.

[185] The Diplomat, 2019-08-07; Eurasianet, *Uzbekistan: President thunders as another General Prosecutor faces probe*, 2019-06-21, url (Hämtad 2020-01-20).

[186] The Diplomat, *Uzbekistan Makes Serious Cuts to the Prosecutor General's Office*, 2019-03-30, url (Hämtad 2020-01-20).

[187] Uzbekistan, Åklagarministeriet, möte med företrädare i Tasjkent, Uzbekistan, 2019-12-06.

[188] Anonym källa E; Central Asia-Caucasus Institute and Silk Road Studies Program, s. 32.

[189] Anonym källa E; Anonym källa B.

[190] Central Asia-Caucasus Institute and Silk Road Studies Program, s. 32.

- Regionala ekonomiska domstolar, Ekonomiska domstolen i republiken Karalkalpakstan och Tasjkents ekonomiska domstol (totalt 14)
- Regionala förvaltningsdomstolar, Förvaltningsdomstolen i republiken i Karalkalpakstan och Tasjkents förvaltningsdomstol (totalt 14)
- Distrikts- och interdistriktsdomstolar för civilmål (totalt 75)
- Distriktsdomstolar för brottmål (totalt 199)
- Distrikts- och interdistriktsdomstolar för ekonomiska mål (totalt 71)
- Distriktsdomstolar för förvaltningsmål (totalt 199).[191]

Den nuvarande domstolsstrukturen är resultatet av reformer genomförda sedan 2017. Reformerna har dels inneburit en differentiering av domstolar på lägre nivå där förvaltningsdomstolarna har tillkommit, och dels att samtliga ärendeslag nu hanteras av högsta domstolen efter sammanfogningen med den separata Högsta domstolen för ekonomiska mål.[192] Utöver förändringar i domstolsstrukturen har ett rättsligt råd (SJC) och Higher Judicial School tillkommit inom ramen för reformerna.[193]

Utnämningen av domare ska fortsättningsvis hanteras av SJC istället för presidenten.[194] Tillsättningen har även ändrats i termer av kompetenskrav. Inträdesprov och krav på lång erfarenhet har införts.[195] Domares tjänstgöringsperioder har också förändrats i viss mån. De har gått från en kort tjänstgöringsperiod till att kunna få livstidsutnämningar.[196] Enligt European Parliaments Research Service (EPRS) innebär detta ett skydd mot politiskt motiverade avsättningar av domare.[197] En annan källa menar dock att den exekutiva maktens inflytande gör att domare fortsatt kan bli avsatta när som helst.[198] I en rapport från mars 2019 uppmärksammar OECD att endast 3 procent av domarkåren har en livstidsutnämning.[199] FN:s kommitté mot tortyr menar att domarnas ämbetstid måste säkras och uttrycker oro över de breda och vagt definierade grunder på vilka disciplinära förfaranden mot domare kan initieras.[200]

Under reformarbetet har det tillkommit flera nya lagar som direkt påverkar domstolarnas arbete och ger indikationer om den kontext som domstolarna arbetar utifrån. I november 2017 förbjöds domstolarna att använda bevisning som framtvingats under tortyr.[201] FN:s kommitté mot tortyr uppger dock att det finns rapporter om att åklagare och domare tenderar att bortse från och underlåta att utreda sådana anklagelser.[202]

Det har även tillkommit lagar om kostnadsfri rättshjälp och medling (eng. mediation).[203] Tidsgränsen för när ett frihetsberövande måste prövas av domstol har sänkts från 72 till 48 timmar.[204] Strafflagen och straffprocesslagen är därtill under bearbetning.[205]

---

[191] OECD, s. 92.
[192] Uzbekistan, Justitieministeriet, möte med företrädare i Tasjkent, Uzbekistan, 2019-12-04; Anonym källa A; Anonym källa B; Anonym källa F.
[193] FN:s särskilde rapportör om domares och advokaters självständighet.
[194] Anonym källa B.
[195] Anonym källa F.
[196] Anonym källa B.
[197] EPRS, s. 5.
[198] Anonym källa B.
[199] OECD, s. 10.
[200] FN:s kommitté mot tortyr, s. 9.
[201] HRW, *Testing the Realities of Uzbekistan's Reforms*, 2018-07-09, url (Hämtad 2020-01-20).
[202] FN:s kommitté mot tortyr, s. 3.
[203] Anonym källa F.
[204] Anonym källa D, 2019.
[205] Anonym källa F.

Kunskapsnivån bland landets domare är ett problem för rättssäkerheten.[206] I president Mirzijojevs fyratimmarstal i slutet av 2017 uppmärksammades bland annat den låga kvaliteten bland domarkandidater. Samtliga chefsdomare fick stå upp under tiden de kritiserades offentligt.[207] Enligt en företrädare för justitieministeriet kan domslut upphävas om de är felaktiga och uppger att antalet har ökat på senare år. Tidigare handlade det om 10-15 ärenden per år, nu handlar det om hundratals ärenden som har upphävts för att domsluten inte baseras på lagen.[208] Enligt en källa publiceras domslut inte med anledning av den låga kvaliteten. Istället har det gjorts försök att sända rättegångar online. Åtgärden, som framförallt syftar till att öka transparensen, har dock inte fått något större genomslag eftersom båda parter måste ge sitt medgivande och många nekar att rättegången sänds av integritetsskäl.[209] En källa uppmärksammar att domare inte har tillräcklig kunskap för att ta sig an de nya arbetsuppgifter som reformarbetet föranleder. Därtill kommer det institutionella minnet från det gamla systemet i samtliga domstolar (förutom i den nya förvaltningsdomstolen).[210]

Det har vidtagits åtgärder i reformarbetet för att stärka kunskapen hos domstolarna. Higher School of Judges skapades under 2019.[211] Enligt en källa finns planer på att institutionen ska utbilda 60 nya domare per år.[212]

Utöver politiskt inflytande och åklagarnas maktposition pressas domstolarnas arbete av överbelastning och tidsbrist.[213] För att avlasta systemet har förvaltningsdomstolarna skapats, fler domare anställts[214] och en digitaliseringsprocess påbörjats.[215] Under 2018 hade Högsta domstolen och 14 distriktsdomstolar digitaliserade system.[216]

Som tidigare nämnts har en vertikal maktstruktur underminerat domstolarnas självständighet och rättsstatsprincipen.[217] FN:s särskilde rapportör beskriver en situation där domarna reducerades till en stämpelfunktion, dvs. endast bekräftande utan att göra självständiga bedömningar, under åklagarväsendet.[218] Vissa åtgärder har vidtagits på området, bl.a. skapandet av SJC för att stärka domstolarnas självständighet, den stegvisa introduceringen av en digitaliserad verksamhet för att öka transparensen och tillgängligheten.[219] Det ökade antalet frigivningar lyfts som ett framsteg på området och ett tecken på att domare rör sig mot en mer självständig roll. År 2016 rörde det sig om sex frikännande domar och år 2018 om 867.[220]

Flera källor uppmärksammar de stora framsteg som har gjorts utifrån den nivå arbetet startades ifrån, men understryker dock att reformarbetet är pågående och att allvarliga hot mot domstolarnas självständighet och rättsstaten kvarstår, bl.a. i form av åklagarmyndighetens breda maktbefogenheter i brottmål.[221]

---

[206] Anonym källa E.

[207] Ibid.; Voices on Central Asia, *A Year of Economic Reforms with President Mirziyoyev*, 2017-12-28, url (Hämtad 2020-01-20).

[208] Uzbekistan, Justitieministeriet.

[209] Anonym källa B.

[210] Anonym källa F.

[211] Anonym källa B; Anonym källa E; Anonym källa D, 2019.

[212] Anonym källa F.

[213] EPRS, s. 5.

[214] Ibid.

[215] Anonym källa F.

[216] Ibid.

[217] FN, Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR), *Uzbekistan faces crucial challenges for judicial independence, says UN human rights expert*, 2019-09-26, url (Hämtad 2020-01-20); FN:s särskilde rapportör om domares och advokaters självständighet.

[218] FN:s särskilde rapportör om domares och advokaters självständighet.

[219] OHCHR, 2019-09-26; Anonym källa F.

[220] OHCHR, 2019-09-26.

[221] Ibid.; Anonym källa F; Anonym källa B.

4.5 Ombudsmannen och andra institutioner

En ombudsmannainstitution etablerades 1995. Presidenten föreslår kandidater till ombudsmannaposten där en kandidat sedermera väljs ut i parlamentet.[222]

Ombudsmannens aktiviteter och mandat regleras i konstitutionen och relevant lagstiftning, och innebär i stora drag att säkerställa efterlevnaden av lagstiftning om mänskliga rättigheter inom myndigheter, företag, institutioner, organisationer och tjänstemän. Ombudsmannen ska även bidra till att förbättra lagstiftning på människorättsområdet och arbeta för att den nationella lagstiftningen anpassas till internationell lag. Enligt rådande lagstiftning ska ombudsmannen vara oberoende av andra statliga organ och stå ansvarig inför parlamentet.[223]

Ombudsmannainstitutionen har fått ett större oberoende sedan 2017 genom ny lagstiftning[224] men är kraftigt underbemannad och underfinansierad. Som nationell förebyggande mekanism mot tortyr saknar ombudsmannen t.ex. resurser för att kunna vidta några åtgärder.[225]

Det finns formella institutioner med mandat att skydda mänskliga rättigheter utöver ombudsmannen, exempelvis "Committee on Democratic Institutions, NGOs and Citizens' Self-Governing Bodies"[226] inom parlamentets lagstiftande kammare, "National Center on Human Rights" och en officiellt registrerad icke-statlig organisation vid namn Ezgulik.[227] Enligt Bertlesmann Stiftung klarar ofta inte någon av dessa institutioner att skydda mänskliga rättigheter i landet.[228]

4.6 Försvarsadvokater

Rättsväsendets hierarkiska struktur och det omfattande politiska inflytandet över myndighetsutövningen har under lång tid underminerat advokatyrket i Uzbekistan. Advokater har befunnit sig under press om att inte föra ett alltför omfattande försvar av sina klienter och exempelvis utsatts för hot om våld av personal i rättskedjan.[229]

För närvarande finns ett allvarligt underskott av advokater i landet. Antalet licensierade advokater uppskattas vara 4 000, för en befolkning på över 30 miljoner, och majoriteten är koncentrerad i Tasjkent. I avlägsna rurala områden kan bristen på juridiska ombud vara särskilt påtaglig.[230]

Juristyrket har fått mer uppmärksamhet under de senaste åren. Det pågår ett arbete för att stärka försvarsadvokaternas roll i förhållande till åklagare enligt justitieministeriets företrädare[231] och nyligen antogs en lag om gratis rättsrådgivning.[232] Utöver insatser för domares och åklagares utbildning har annan juridikutbildning i landet genomgått reformer. Tasjkents

---

[222] Uzbekistan, Authorized Person of the Oliy Majlis of the Republic of Uzbekistan for Human Rights, *Ombudsman*, 2020-01-31, url (Hämtad 2020-01-31).

[223] Ibid.

[224] EPRS, s. 5.

[225] Anonym källa A; Kun.uz, *Lawyers in Uzbekistan speak about threats about physical violence against them*, 2019-02-04, url (Hämtad 2020-01-22).

[226] Bertelsmann Stiftung, kap. 3; Uzbekistan, Parlamentet, *History of the Parliament*, [odaterad], url (Hämtad 2020-01-20).

[227] Bertelsmann Stiftung, kap. 3.

[228] Ibid.

[229] Kun.uz, 2019-04-02; International Commission of Jurists (ICJ), *Independence of the Legal Profession in Central Asia*, 2010-03-24, url (Hämtad 2020-01-22).

[230] FN:s särskilde rapportör om domares och advokaters självständighet; Anonym källa C.

[231] Uzbekistan, Justitieministeriet.

[232] Anonym källa D, 2019.

State University of Law har uppdaterat sin studieplan, moderniserat sina utbildningsmetoder och introducerat ett betygssystem.[233]

Det är dock en stor utmaning i att attrahera fler till advokatyrket.[234] Fortsatt förekommer rapporter om att försvarsadvokater upplever svårigheter i att få tillträde till sina klienter och att få träffa dem i enrum. Vissa försvarsadvokater uppger att de har utsatts för hot, trakasserier eller repressalier när de har företrätt sina klienters intressen.[235]

5 Slutsatser

Såsom har understrukits tidigare är tillgången till data kring aktörerna inom den uzbekiska rätt- och säkerhetssektorn mycket begränsad. Detta relaterar både till integritetsrelaterade förhållanden, däribland bristen på uppskattningar av korruptionens omfattning och av människorättsövergrepp, och till kapacitetsaspekter, exempelvis bristen på tillförlitlig data som visar den uzbekiska polisens förmåga att klara upp brott. De slutsatser som kan dras är därför begränsade och rör sig endast på en övergripande systemnivå gällande rätts- och säkerhetssektorn. Nedan följer de huvudsakliga tendenser som kan noteras.

Utgångsläget och utmärkande för aktörer inom den uzbekiska rätts- och säkerhetssektorn är att de historiskt och generellt har utvecklats till att i högre grad vara förtryckande och förövande institutioner och i lägre grad vara beskyddare. De har primärt tjänat det politiska styrets, oavsett om det varit den sovjetiska eller den post-sovjetiska, och sina egna intressen snarare än det uzbekiska folkets.

Rätts- och säkerhetssektorn står dock inför en omfattande reformprocess. Reformerna i sig är svåra att överblicka eftersom de består av mängder av rättsakter, som inte alltid finns tillgängliga och i vissa fall är motstridiga. Förändringsarbetets första år präglades av reformiver och en enorm mängd presidentdekret utfärdades. Vissa reformer har implementerats medan andra har stannat vid annonseringsstadiet. Under senare år har reformarbetets initiala iver saktat in en aning och övergått i ett något ökat implementeringsfokus.

Det är svårt att avgöra vad det egentliga syftet och målet med reformarbetet är. Bedömningar sträcker sig från uppfattningen om att reformarbetet baseras på en genuin vilja om att liberalisera landet och förbättra levnadsförhållandena för den uzbekiska befolkningen, till att reformarbetet endast handlar om att bygga upp en bättre image inför omvärlden i syfte att locka utländska investerare. De flesta bedömare befinner sig någonstans mittemellan dessa ytterligheter och menar att de olika perspektiven inte nödvändigtvis utesluter varandra.

Det finns inte tillräckligt stöd för att dra slutsatsen att Uzbekistan har initierat en demokratiseringsprocess. Det har inte gjorts några egentliga försök till att införa ett flerpartisystem eller att komma till bukt med den exekutiva maktens dominans. Flera alternativa statsmodeller i regionen kan tänkas vara målet med reformarbetet, exempelvis Kina, Ryssland och Kazakstan. Att hävda att reformarbetet endast handlar om image är inte heller en välunderbyggd slutsats att dra. Reformarbetet har initierats och drivs utan några uttalade externa påtryckningar. Att initiativen kommer ”inifrån” signalerar ett visst mått av genuinitet och positiva steg har tagits på människorättsområdet.

Givet den uzbekiska kontexten, de senaste årens händelseförlopp och de flesta konsulterade källors bedömningar finns snarare fog för en konklusion som inkluderar ett visst mått av

[233] Central Asia-Caucasus Institute and Silk Road Studies Program, s. 8.
[234] Anonym källa D, 2019.
[235] FN:s särskilde rapportör om domares och advokaters självständighet.

genuinitet men samtidigt betraktar reformarbetet som en form av maktkonsolidering av det nya styret – en sorts auktoritär modernisering eller uppgradering av det politiska styret.

Spekulationer kring mål och motiv tenderar dock att stanna vid just spekulationer, det är mycket svårt att få någon inblick i maktdynamiken bakom den uzbekiska politiska ridån. Reformerna kan drivas av flera olika anledningar. Migrationsanalys bedömer, vilket det också råder samsyn kring bland samtliga källor som har konsulterats, att stärkandet av ekonomin har varit en drivande faktor oavsett bakomliggande motiv samt att initierandet av reformerna var en nödvändighet för statens överlevnad. De första steg som nu har tagits genom reforminitiativen är därtill, oavsett riktning, en väg som kommer vara mycket svår att styra om.

Det är ännu för tidigt att se några hållbara effekter av reformerna inom rätts- och säkerhetssektorn vilket givetvis påverkar möjligheterna utvärdera dess funktionalitet. Systemet bygger på en konstitutionell grund och relevanta funktioner finns på plats och är operativa. Under lång tid har dock konstitutionen kringgåtts och befintliga mekanismer använts på ett sätt som underminerar rättsstatsprincipen.

Kärnproblematiken i det politiska systemet och rättsväsendets funktion är den snedvridna maktfördelning som råder i praktiken. Reformarbetet adresserar maktförhållandet mellan åklagarmyndigheten och domstolsväsendet, där den förra har ett alltför stor inflytande över den senare. Även om ett uttalat mål är att stärka parlamentets roll utelämnar den offentliga retoriken den exekutiva maktens dominans över den lagstiftande och dömande makten. Dessa grundförutsättningar är allvarligt integritetshotande eftersom de öppnar upp för politiskt inflytande i hela rättskedjan.

Genomförda eller pågående reformer inom inrikesministeriet kan uppfattas som ett sätt att stärka myndighetens kapacitet och integritet. Det kan också tolkas som ett försök att förmå myndigheten att ta steg från sådana beteenden som utmärker en förövande och förtryckande polis mot att i högre grad vara en polis som är beskyddande. Resurser och personal flyttas närmare medborgarna, åtgärder vidtas som tycks syfta till att komma tillrätta med den förtroendekris och den brist på tillit till polisen som får anses råda hos befolkningen, ansträngningar görs på metod- och utrustningsområdet och korruption som en integritetshotande faktor identifieras av myndigheterna själva. Enligt Migrationsanalys mening finns det dock inte tillräckligt stöd för att slå fast att dessa reformer ännu skulle ha fått praktiskt genomslag inom polisen. Indikationer på motsatsen utgörs dels av explicita utsagor av konsulterade källor, dels av det faktum att betrodda och aktuella skriftliga källor rapporterar om bl.a. polisens fortsatta och rutinmässiga användning av tortyr och illabehandling. I sammanhanget kan två omständigheter lyftas fram som tänkbara förklaringar till denna tröghet, även vid ett antagande om att förändringsambitionen på central nivå antas vara genuin: dels får reformarbetet anses ha varit splittrat, dels tar det lång tid att ändra på sedan länge sanktionerade beteenden i stora administrationer.

Åklagare har en alltför dominant roll i förhållande till domare, där den senare har beskrivits som en "stämpel-funktion" under åklagarmyndigheten. Reformarbetet har adresserat den här problematiken och flera åtgärder har vidtagits i syfte att stärka domarnas roll, bl.a. genom skapandet av ett rättsligt råd, livstidsutnämningar och kompetensinriktade insatser. Antalet frigivningar har ökat vilket kan tolkas som ett tecken på att domare rör sig mot en mer självständig roll. Åklagarmyndigheten innehar dock fortsatt sitt tillsynsmandat vilket underminerar domstolarnas oberoende, bl.a. genom att åklagarmyndigheten genom sin tillsynsfunktion kan lämna in protester mot lagakraftvunna domslut. Därtill förekommer fortsatt rapportering om att åklagare sätter press på domare som gör självständiga bedömningar.

Sammantaget kan följande sägas. Reformer av de enskilda institutionerna inom rätts- och säkerhetssektorn tar delvis sikte på kända problem och missförhållanden och även de allvarliga obalanser i maktförhållanden som finns i rättskedjan adresseras. Reformerna synes syfta till att stärka såväl kapacitet som integritet hos aktörerna och sedda i en uzbekisk kontext

måste åtgärderna och de ambitioner som de är uttryck för ses som stora framsteg. I ett internationellt jämförande perspektiv indikerar dock åtgärderna snarare att utgångsläget såvitt avser de olika aktörernas funktionalitet är på en mycket låg nivå. Återigen med de begränsningar som bristande tillgång till data ger i åtanke, är det enligt Migrationsanalys bedömning för tidigt att dra slutsatsen att reformerna i nuläget har åstadkommit hållbara effekter på funktionen hos myndigheterna inom rätts- och säkerhetssektorn. Det finns indikationer på att det finns en vilja att aktörerna rör sig bort från sådana beteende som förknippas med ett förövande beteende, men det är inte möjligt att i nuläget dra slutsatsen att detta har fått något praktiskt genomslag på lokal nivå.

Således, vid en sammantagen bedömning, finns inte utrymme för annat än att konstatera att den uzbekiska rätts- och säkerhetssektorn fortsatt uppvisar omfattande kapacitets- och integritetsbrister.

Summary

This report aims to briefly review the functionality of the Uzbek justice and security sector.

Historically, during the Soviet rule and the Karimov leadership, Uzbek law enforcement agencies evolved into oppressive and predatory institutions in relation to the population. In other words, they primarily served the political leadership and their own interests rather than the Uzbek people. After the shift of power in 2016, a number of reforms have been initiated under the new presidency. Rule of law is a main area of reform, and a number of reform initiatives have addressed the work of the police, the prosecutor's office and the courts. A genuine will of enhancing public service is manifested in official rhetoric, but the actual effects on the actors within these institutions remain as a main query of this report.

The clandestine power struggles behind the Uzbek political façade makes the purpose and final goal of the reforms hard to determine. Some sources believe that the reforms are based on a genuine desire to liberalize the country and improve the living conditions of the Uzbek population. Others think that the reforms are simply used to improve the image of Uzbekistan in order to attract foreign investors. Most sources, however, mean that the different perspectives do not necessarily exclude one another, since there are signs of genuineness as well as power consolidation in the reform process. Clearly, no democratization process has been initiated – rather some sort of modernization or upgrading of the political ruling.

The reform process is hard to review due to the magnitude of legal acts that have been issued during the first years of reforms. The presidential decrees and new laws are not always available, and in some cases contradictory. According to some sources, the haste of the reform process has backlashed on its implementability. There is no comprehensive long-term strategy, and the government use a relatively hands-on approach. There are, however, some signs of an emergence of a more implementation focused approach.

Looking at the current functionality of the justice and security sector, it is still too early to see any lasting effects of the reforms. The system has a constitutional basis with relevant operational functions. However, the constitution has been bypassed on several occasions and the state functions have been used in a way that undermines the rule of law. Although a stated goal is to strengthen the role of parliament, public rhetoric omits the dominance of the executive power over the legislative and judicial power.

In sum, the reforms of the justice and security sector address known issues and maladministration, and also the serious imbalance of power existing within the legal chain. The reforms aim to strengthen both the capacity and the integrity of the actors, and the changes that have been taken place must be considered as major steps in an Uzbek context. From an international perspective, however, the reform initiatives contain quite basic measures and signals a start from a quite low level.

Again, with the limitations that the lack of data in mind, it is too early to conclude that the reforms have had lasting effects on the functioning of the justice and security sector. However, there are indications that steps are being taken to move the system's actors away from a predatory behavior, but it is not possible to conclude that these changing steps have had any effects on a local level.

6 Källförteckning

6.1 Elektroniska källor

Asian Development Bank (ADB), *Poverty in Uzbekistan*, [odaterad], https://www.adb.org/countries/uzbekistan/poverty (Hämtad 2020-01-20)

BBC Monitoring [betaltjänst], *Police*, 2020-01-10, https://monitoring.bbc.co.uk/product/0hqvllc7p3#section1 (Hämtad 2020-01-27)

BBC Monitoring [betaltjänst], *Uzbek senior prosecutor says torture not to end overnight*, 2019-12-12, https://monitoring.bbc.co.uk/product/c201b30v (Hämtad 2020-01-07)

BBC Monitoring [betaltjänst], *Biography. Saida Shavkatovna Mirziyoyeva*, 2019-11-05, https://monitoring.bbc.co.uk/product/5d8je7da36 (Hämtad 2020-01-20)

BBC Monitoring [betaltjänst], *Highlights from Central Asian press, websites 13 Sep 19*, 2019-09-13, https://monitoring.bbc.co.uk/product/c20132ub (Hämtad 2020-01-20)

BBC Monitoring [betaltjänst], *Highlights from Central Asian press websites 10 Sep 19. Presidential security service becoming Mirziyoyev's 'mini-army'*, 2019-09-10, https://monitoring.bbc.co.uk/product/c2012ry6 (Hämtad 2020-01-20)

BBC Monitoring [betaltjänst], *BBCM Central Asia Watchlist for 9 September. Uzbek leader gives own security service more powers*, 2019-09-09, https://monitoring.bbc.co.uk/product/c2012nck (Hämtad 2020-01-20)

BBC News, *Uzbek transport police banned from hiding behind trees*, 2018-03-15, https://www.bbc.com/news/blogs-news-from-elsewhere-43418161 (Hämtad 2020-01-20)

Bertelsmann Stiftung, *BTI 2018 Country Report – Uzbekistan*, 2018, https://www.bti-project.org/fileadmin/files/BTI/Downloads/Reports/2018/pdf/BTI_2018_Uzbekistan.pdf (Hämtad 2020-01-16)

Caravanserai, *Uzbekistan continues police reform following complaints*, 2017-05-05, https://central.asia-news.com/en_GB/articles/cnmi_ca/features/2017/05/05/feature-01 (Hämtad 2020-01-20)

Caravanserai, *Uzbekistani police reform law takes effect*, 2017-03-28, https://central.asia-news.com/en_GB/articles/cnmi_ca/features/2017/03/28/feature-01 (Hämtad 2020-01-20)

Caravanserai, *Uzbekistan adopts first-ever law on police*, 2016-09-27, https://central.asia-news.com/en_GB/articles/cnmi_ca/features/2016/09/27/feature-01 (Hämtad 2020-01-20)

Center for Eastern Studies (OSW), *Uzbekistan: the new president's consolidation of power*, 2017-05-10, https://www.osw.waw.pl/en/publikacje/analyses/2017-05-10/uzbekistan-new-presidents-consolidation-power (Hämtad 2020-01-22)
Central Asia-Caucasus Institute and Silk Road Studies Program, *Judicial and Governance Reform in Uzbekistan*, 2018-03-05, https://www.silkroadstudies.org/resources/pdf/SilkRoadPapers/2018-03-Sever-Uzbekistan.pdf (Hämtad 2020-01-16)

CNBC, *Uzbekistan says it's on the road to reform, but some economists aren't convinced*, 2019-08-05, https://www.cnbc.com/2019/08/05/uzbekistan-on-the-road-to-reform-but-some-economists-arent-convinced.html (Hämtad 2020-01-17)

Cornell, Svante, Central Asia: Where Did Islamic Radicalization Go?, *Religion, Conflict, and Stability in the Former Soviet Union*, 2018, https://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/research_reports/RR2100/RR2195/RAND_RR2195.pdf (Hämtad 2020-01-27)

EurAsia Daily (EAD), *Resignation of Uzbek Security Service chief – end of all-mighty minister*, 2018-01-31, https://eadaily.com/en/news/2018/01/31/resignation-of-uzbek-security-service-chief-end-of-all-mighty-minister (Hämtad 2020-01-17)

Eurasianet, Uzbekistan: President thunders as another General Prosecutor faces probe, 2019-06-21, https://eurasianet.org/uzbekistan-president-thunders-as-another-general-prosecutor-faces-probe (Hämtad 2020-01-20)

Eurasianet, *Uzbekistan: President Calls for Clipping Security Services' Wings*, 2017-12-22, https://eurasianet.org/uzbekistan-president-calls-for-clipping-security-services-wings (Hämtad 2020-01-17)

Eurasianet, *Uzbekistan: Police Shake-Up Part of Elite Struggle?*, 2017-04-12, https://eurasianet.org/uzbekistan-police-shake-part-elite-struggle (Hämtad 2020-01-07)

Europe - Central Asia Monitoring (EUCAM), *Uzbekistan opening up*, 2018-07-21, tillgänglig på: https://eucentralasia.eu/2018/07/uzbekistan-opening-up/ (Hämtad 2020-01-07)

European Parliaments Research Service (EPRS), *Uzbekistan comes in from the cold. A new era of reforms*, 2018-12-17, http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/630344/EPRS_BRI(2018)630344_EN.pdf (Hämtad 2020-01-17)

Ferghana News Agency, *Article looks at Uzbek leader's security policy*, 2019-09-10, översatt artikel hämtad från BBC Monitoring [betaltjänst], https://monitoring.bbc.co.uk/product/c20173pa (2020-01-17)

Financial Times, *Once-repressive Uzbekistan begins a post-Karimov opening*, 2018-02-12, https://www.ft.com/content/6c37419c-0cbf-11e8-8eb7-42f857ea9f09 (Hämtad 2020-01-20)

FN:s kommitté mot tortyr, *Concluding observations on the fifth periodic report of Uzbekistan*, 2020-01-14, https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CAT/C/UZB/CO/5&Lang=En (Hämtad 2020-01-27)

FN, Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR), *Uzbekistan faces crucial challenges for judicial independence, says UN human rights expert*, 2019-09-26, https://www.ecoi.net/en/document/2017406.html (Hämtad 2020-01-20)

FN:s särskilde rapportör om domares och advokaters självständighet, *Preliminary observations on the official visit to Uzbekistan (19-25 September 2019)*, 2019-09-26, https://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=25043&LangID=E (Hämtad 2020-01-16)

Foreign Policy Research Institute (FPRI), *Mirziyoyev's Uzbekistan: Democratization or Authoritarian Upgrading?*, juni 2019, https://www.fpri.org/wp-content/uploads/2019/06/lemon-rpe4.pdf (Hämtad 2020-01-20)

Gazeta.uz, *Immunity guarantees reduced for Uzbek prosecutors, secret police*, 2019-12-25, översatt artikel av BBC Monitoring [betaltjänst], https://monitoring.bbc.co.uk/product/c201c48j (Hämtad 2020-01-22)

Gazeta.uz, *Controversial Uzbek ex-deputy premier promoted to governor*, 2019-10-26, översatt artikel från BBC Monitoring [betaltjänst], https://monitoring.bbc.co.uk/product/c2016w9m (Hämtad 2020-01-20)

Gazeta.uz, *2017 proclaimed Year of dialogue with people*, 2016-12-07, https://www.gazeta.uz/en/2016/12/07/2017/ (Hämtad 2020-01-16)

Hanson, Jonathan K. & Sigman, Rachel, *Leviathan's Latent Dimensions: Measuring State Capacity for Comparative Political Research*, 2013, https://www.researchgate.net/profile/Jonathan_Hanson3/publication/254067440_Leviathan%27s_Latent_Dimensions_Measuring_State_Capacity_for_Comparative_Political_Research/links/5db307af92851c577ec34d2a/Leviathans-Latent-Dimensions-Measuring-State-Capacity-for-Comparative-Political-Research.pdf?origin=publication_detail (Hämtad 2020-01-16)

Human Rights Watch (HRW), *Uzbekistan. Annual report on the human rights situation in 2019*, 2020-01-14, https://www.ecoi.net/en/document/2022766.html (Hämtad 2020-01-27)

HRW, *Testing the Realities of Uzbekistan's Reforms*, 2018-07-09, https://www.hrw.org/news/2018/07/09/testing-realities-uzbekistans-reforms (Hämtad 2020-01-20)

HRW, *Uzbekistan – Class Dismissed: Discriminatory Expulsions of Muslim Students*, 1999-10-30, https://www.hrw.org/reports/1999/uzbekistan/uzbek-02.htm (Hämtad 2020-01-17)

International Commission of Jurists (ICJ), *Independence of the Legal Profession in Central Asia*, 2010-03-24, https://www.refworld.org/pdfid/530f03374.pdf (Hämtad 2020-01-22)

International Monetary Fund (IMF), *GDP per capita, current prices*, [odaterad], https://www.imf.org/external/datamapper/NGDPDPC@WEO/CAQ (Hämtad 2020-01-20)

IMF, *Uzbekistan's Reforms: A New Equation for Inclusive Growth and Cooperation*, 2019-05-17, https://www.imf.org/en/News/Articles/2019/05/17/sp051719-lagarde-uzbekistan-reforms-a-new-equation-for-inclusive-growth-and-cooperation#_edn1 (Hämtad 2020-01-20)
International Crisis Group (ICG), *Uzbekistan: The Hundred Days*, 2017-03-29, https://d2071andvip0wj.cloudfront.net/242-uzbekistan-the-hundred-days.pdf (Hämtad 2020-01-21)

Kolybashinka, Nina, *Creating dialogue and citizen engagement – initial observations from Uzbekistan*, 2018-03-16, https://blogs.worldbank.org/europeandcentralasia/creating-dialogue-and-citizen-engagement-initial-observations-uzbekistan (Hämtad 2020-01-16)

Kun.uz, *Uzbek security official becomes head of religious committee*, 2019-09-02, översatt artikel från BBC Monitoring [betaltjänst], https://monitoring.bbc.co.uk/product/c20125l4 (Hämtad 2020-01-20)

Kun.uz, *Lawyers in Uzbekistan speak about threats about physical violence against them*, 2019-02-04, https://kun.uz/en/news/2019/02/04/lawyers-in-uzbekistan-speak-about-threats-of-physical-violence-against-them (Hämtad 2020-01-22)

Lemon, Edward, *Mirziyoyev's Uzbekistan: Democratization or Authoritarian Upgrading?*, 2019, https://www.fpri.org/wp-content/uploads/2019/06/lemonrpe4.pdf (Hämtad 2020-01-16)

Light, M., et al., *Policing following political and social transitions: Russia, Brazil, and China compared*, in: *Theoretical Criminology*, volume 19 (2), 2015

McCarthy, L.A., The Day-to-Day Work of the Russian Police, *Russian Analytical Digest* Nr. 151, 2014-06-30, (http://www.css.ethz.ch/content/dam/ethz/special-interest/gess/cis/center-for-securities-studies/pdfs/RAD-151-5-8.pdf) (Hämtad 2020-02-03)

Migrationsverket, *Lifosrapport: Uzbekistan – en introduktion (version 1.3)*, 2018-03-15, https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=41022 (Hämtad 2020-01-16)

Norge, Landinfo, *Usbekistan: Endringer på menneskerettighetsområdet*, 2019-12-20, https://landinfo.no/wp-content/uploads/2019/12/Usbekistan-respons-Endringer-på-menneskerettighetsområdet-MMA-20122019.pdf (Hämtad 2020-01-20)

Norge, Landinfo, *Usbekistan: Om muligheten til å «kjøpe seg fri» og muligheten til å forlate landet ved religiøs anklage*, 2017-03-23, https://landinfo.no/wp-content/uploads/2018/04/Usbekistan-Om-muligheten-til-%C3%A5-%C2%ABkj%C3%B8pe-seg-fri%C2%BB-og-forlate-landet-ved-religi%C3%B8s-anklage-23032017.pdf (Hämtad 2020-01-16)

Open Society Foundations, *Tackling Corruption In Uzbekistan: A White Paper*, 2016-06-01, https://www.refworld.org/pdfid/575127754.pdf (Hämtad 2020-01-16)

Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), *Anti-corruption reforms in Uzbekistan. 4th round of monitoring of the Istanbul Anti-Corruption Action Plan*, 2019-03-21, https://www.oecd.org/corruption/acn/OECD-ACN-Uzbekistan-4th-Round_Monitoring-Report-2019-ENG.pdf (Hämtad 2020-01-16)

Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE), *Reform agenda and role of parliament and parliamentary diplomacy highlighted in OSCE PA visit to Uzbekistan*, 2018-11-21, https://www.osce.org/parliamentary-assembly/403739 (Hämtad 2020-01-21)

Ozbekiston, *Uzbek leader urges 'drastic' reforms at security service*, översatt utdrag ur ett inslag från tv-kanalen "Ozbekiston" hämtat från BBC Monitoring [betaltjänst], https://monitoring.bbc.co.uk/product/c1dorrpk (Hämtad 2020-01-17)

Podrobna.uz, *Chinese police to hold trainings for Uzbek* officers, 2019-09-05, https://monitoring.bbc.co.uk/product/c2012hwb (Hämtad 2020-01-20)

Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL), *Uzbek Cops Given Six Months To Get Fit For Duty*, 2019-03-04, https://www.rferl.org/a/uzbek-cops-given-six-months-to-get-fit-for-duty/29802662.html (Hämtad 2020-01-20)

RFE/RL, *Uzbek security body's elite forces returned to police,* 2018-02-05, översatt artikel hämtad från BBC Monitoring [betaltjänst] https://monitoring.bbc.co.uk/product/c1dosh9o (Hämtad 2020-01-17)

RFE/RL, *Uzbek President: Prosecutors 'Are The Biggest Thieves'*, 2017-08-04, https://www.rferl.org/a/uzbekistan-president-prosecutors/28659311.html (Hämtad 2020-01-07)

RFE/RL, *Mirziyaev Declared Winner Of Uzbekistan's Presidential Election*, 2016-12-05, https://www.rferl.org/a/uzbekistan-presidential-election-2016-mirziyaev/28156160.html (Hämtad 2020-01-16)

Rashid, Ahmed, *They're only Sleeping – Why militant Islamicists in Central Asia aren't going to go away*, The New Yorker, 2002-01-14, http://www.newyorker.com/magazine/2002/01/14/theyre-only-sleeping (Hämtad 2020-01-17)

Regional Dialogue, *Substantial reforms in judicial and legal system are forthcoming*, 2016-10-22, https://www.regionaldialogue.org/single-post/2016/10/22/Substantial-reforms-in-judicial-and-legal-system-are-forthcoming (Hämtad 2020-01-16)

Reuters, *Migrant workers' struggles push Uzbekistan to open up*, 2018-12-21, https://www.reuters.com/article/us-uzbekistan-economy-migrants/migrant-workers-struggles-push-uzbekistan-to-open-up-idUSKCN1OK0EX (Hämtad 2020-01-20)

Sievers, Eric W, "Uzbekistan's Mahalla: From Soviet to Absolutist Residential Community Associations", i *Journal of International and Comparative Law*, 2002, https://scholarship.kentlaw.iit.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1015&context=ckjicl (Hämtad 2020-02-04)

Tashkent Times, *Immunity of prosecutors, security service officers to be cut*, 2019-12-15, url (Hämtad 2020-1-20)

Tashkent Times, *President Mirziyoyev initiates Uzbek police reform*, 2017-04-11, https://tashkenttimes.uz/national/761-president-mirziyoyev-initiates-uzbek-police-reform (Hämtad 2020-01-20)

Tashkent Times, *President Mirziyoyev decrees to merge Supreme and Supreme Economic Courts*, 2017-02-22, http://tashkenttimes.uz/national/599 (Hämtad 2020-01-17)

Tashkent Times, *Uzbekistan's Development Strategy for 2017-2021 has been adopted following public consultation*, 2017-02-08, http://tashkenttimes.uz/national/541-uzbekistan-s-development-strategy-for-2017-2021-has-been-adopted-following- (Hämtad 2020-01-17)

Tashkent Times, *President Mirziyoyev signs National Anti-Corruption Program for 2017-2018*, 2017-02-06, http://tashkenttimes.uz/national/529 (Hämtad 2020-01-17)

Tashkent Times, *President Mirziyoyev meets prosecutors on Saturday*, 2017-01-08, http://tashkenttimes.uz/national/397 (Hämtad 2020-01-07)

Tashkent Times, *"It is big time the government bodies serve the people, not vice versa" – Shakvat Mirziyoyev*, 2016-10-26, http://tashkenttimes.uz/economy/131 (Hämtad 2020-01-16)

Tass, *В Узбекистане упразднили термин "милиция"*, 2019-05-24, https://tass.ru/obschestvo/6467262 (Hämtad 2020-01-27)

Taylor, Brian D., *State Building in Putin's Russia: Policing and Coercion after Communism*, 2013

The Diplomat, *Uzbekistan Looks to China for Policing Experience*, 2018-09-10, https://thediplomat.com/2018/09/uzbekistan-looks-to-china-for-policing-experience/ (Hämtad 2020-01-20)

The Diplomat, *Uzbekistan: Reforms Underway, but Democracy Still Out of Reach*, 2019-08-07, https://thediplomat.com/2019/08/uzbekistan-reforms-underway-but-democracy-still-out-of-reach/ (Hämtad 2020-01-20)

The Diplomat, *Uzbekistan Makes Serious Cuts to the Prosecutor General's Office*, 2019-03-30, https://thediplomat.com/2019/03/uzbekistan-makes-serious-cuts-to-the-prosecutor-generals-office/ (Hämtad 2020-01-20)

Transparency International, *Corruption Perceptions Index 2018*, [odaterad], https://www.transparency.org/cpi2018 (Hämtad 2020-01-20)

United States Department of State (USDOS), *Country Report on Human Rights Practices 2015 – Uzbekistan*, 2016-04-13, https://www.ecoi.net/en/document/1166408.html (Hämtad 2020-01-16)

Urinboyev, Rustam, *Everyday Corruption and Social Norms in Post-Soviet Uzbekistan*, Program on Governance and Local Development at the University of Gothenburg, 2019, https://portal.research.lu.se/ws/files/57641563/gld_wp_19_final.pdf (Hämtad 2020-01-16)
Utrikesdepartementet (UD), *Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i Uzbekistan 2015-2016*, 2017-04-26, https://www.regeringen.se/498cdc/contentassets/7bbbc5fc88184e718b35a36cf1da8a52/uzbekistan---manskliga-rattigheter-demokrati-och-rattsstatens-principer-2015-2016.pdf (Hämtad 2020-01-16)

Utrikespolitiska institutet (UI), Landguiden [betaltjänst], *Ekonomisk översikt*, 2019-11-20, https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/asien/uzbekistan/oversikt/ (Hämtad 2020-01-20)

UI, *Industri*, 2019-11-20, https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/asien/uzbekistan/industri2/ (Hämtad 2020-01-20)

UI, *Politiskt system*, 2019-11-12, https://www.ui.se/landguiden/lander-och-omraden/asien/uzbekistan/politiskt-system/ (Hämtad 2020-01-20)

Uzbekistan, Authorized Person of the Oliy Majlis of the Republic of Uzbekistan for Human Rights, *Ombudsman*, 2020-01-31, http://ombudsman.uz/en/about/ombudsman/ (Hämtad 2020-01-31)

Uzbekistan, The Permanent Mission of the Republic of Uzbekistan to the United Nations, *Constitution of the Republic of Uzbekistan*, [odaterad], https://www.un.int/uzbekistan/uzbekistan/constitution-republic-uzbekistan (Hämtad 2020-01-20)

Uzbekistan, The Permanent Mission of the Republic of Uzbekistan to the United Nations, *President's address warmed people's heart*, 2018-12-11, https://www.un.int/uzbekistan/news/president%E2%80%99s-address-warmed-people%E2%80%99s-heart (Hämtad 2020-01-16)

Uzbekistan, Parlamentet, *History of the Parliament*, [odaterad], http://parliament.gov.uz/en/about/history/ (Hämtad 2020-01-20)

Voices on Central Asia, *A Year of Economic Reforms with President Mirziyoyev*, 2017-12-28, https://voicesoncentralasia.org/a-year-of-economic-reforms-with-president-mirziyoyev/ (Hämtad 2020-01-20)

World Bank, *World Bank CEO Expresses Support for Uzbekistan's Ambitious Reforms*, 2018-01-18, https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2018/01/18/world-bank-ceo-expresses-support-for-uzbekistans-ambitious-reforms (Hämtad 2020-01-20)

6.2 Muntliga källor

Anonym källa A, möte med företrädare i Tasjkent, Uzbekistan, 2019-12-03

Anonym källa B, möte med företrädare i Tasjkent, Uzbekistan, 2019-12-03

Anonym källa C, möte med företrädare i Tasjkent, Uzbekistan, 2019-12-03

Anonym källa D, möte med företrädare i Tasjkent, Uzbekistan, 2019-12-03

Anonym källa D, samtal via videolänk, 2020-01-31

Anonym källa E, möte med företrädare i Tasjkent, Uzbekistan, 2019-12-04

Anonym källa F, möte med företrädare i Tasjkent, Uzbekistan, 2019-12-05

Anonym källa G, möte med företrädare i Tasjkent, Uzbekistan, 2019-12-06

Uzbekistan, Inrikesministeriet, möte med företrädare i Tasjkent, Uzbekistan, 2019-12-04

Uzbekistan, Justitieministeriet, möte med företrädare i Tasjkent, Uzbekistan, 2019-12-04

Uzbekistan, Åklagarministeriet, möte med företrädare i Tasjkent, Uzbekistan, 2019-12-06